

Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

BOE núm. 269, 10/11/1995

TEXT CONSOLIDAT

Vigència 01/01/2015 -

Exposició de motius

1

L'article 40.2 de la Constitució espanyola encomana als poders públics, com un dels principis rectors de la política social i econòmica, vetllar per la seguretat i higiene en el treball.

Aquest mandat constitucional comporta la necessitat de dur a terme una política de protecció de la salut dels treballadors mitjançant la prevenció dels riscos derivats del treball i troba en aquesta Llei el seu pilar fonamental. En aquesta Llei es configura el marc general en el qual s'han de desenvolupar les diverses accions preventives, en coherència amb les decisions de la Unió Europea que ha expressat l'ambició de millorar progressivament les condicions de treball i d'aconseguir aquest objectiu de progrés amb una harmonització gradual d'aquestes condicions en els diferents països europeus.

De la presència d'Espanya a la Unió Europea en deriva, per tant, la necessitat d'harmonitzar la nostra política amb la naixent política comunitària en aquesta matèria, preocupada, cada vegada més, per l'estudi i el tractament de la prevenció dels riscos derivats del treball. Bona prova d'això va ser la modificació del Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea per l'anomenada Acta Única, que d'acord amb l'article 118.A els estats membres promouen, des de la seva entrada en vigor, la millora del medi de treball per aconseguir l'objectiu abans esmentat d'harmonització en el progrés de les condicions de seguretat i salut dels treballadors. Aquest objectiu ha estat reforçat en el Tractat de la Unió Europea mitjançant el procediment que aquest preveu per a l'adopció, a través de directives, de disposicions mínimes que s'han d'aplicar progressivament.

Conseqüència de tot això ha estat la creació d'un cabal jurídic europeu sobre protecció de la salut dels treballadors en el treball. De les directives que el configuren, la més significativa és, sens dubte, la 89/391/CEE, relativa a l'aplicació de les mesures per promoure la millora de la seguretat i de la salut dels treballadors en el treball, que conté el marc jurídic general en el qual actua la política de prevenció comunitària.

Aquesta Llei transposa al dret espanyol l'esmentada Directiva, alhora que incorpora al que ha de ser el nostre cos bàsic en aquesta matèria disposicions d'altres directives la matèria de les quals exigeix o

aconsella la transposició en una norma de rang legal, com són les directives 92/85/CEE, 94/33/CEE i 91/383/CEE, relatives a la protecció de la maternitat i dels joves i al tractament de les relacions de treball temporals, de durada determinada i en empreses de treball temporal.

Així doncs, el mandat constitucional que conté l'article 40.2 de la nostra Llei de lleis i la comunitat jurídica que estableix la Unió Europea en aquesta matèria configuren el suport bàsic en què es basa aquesta Llei. Juntament amb això, els nostres propis compromisos contrets amb l'Organització Internacional del Treball a partir de la ratificació del Conveni 155, sobre seguretat i salut dels treballadors i el medi ambient de treball, enriqueixen el contingut del text legal en incorporar les seves prescripcions i donar-los el rang legal adequat dins el nostre sistema jurídic.

2

Però no és només del mandat constitucional i dels compromisos internacionals de l'Estat espanyol d'on deriva l'exigència d'un nou enfocament normatiu. També dimana, en l'ordre intern, d'una doble necessitat: la de posar terme, en primer lloc, a la falta d'una visió unitària en la política de prevenció de riscos laborals pròpia de la dispersió de la normativa vigent, fruit de l'acumulació en el temps de normes de rang i orientació molt diversos, moltes d'aquestes anteriors a la mateixa Constitució espanyola; i, en segon lloc, la d'actualitzar regulacions desfasades i regular situacions noves no previstes amb anterioritat. Necessitats que, si sempre tenen importància, adquireixen especial transcendència quan es relacionen amb la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors en el treball, l'evolució de les condicions dels quals demana la permanent actualització de la normativa i la seva adaptació a les profundes transformacions experimentades.

3

Per tot això, aquesta Llei té per objecte la determinació del cos bàsic de garanties i responsabilitats necessari per establir un nivell adequat de protecció de la salut dels treballadors davant dels riscos derivats de les condicions de treball, i això en el marc d'una política coherent, coordinada i eficaç de prevenció dels riscos laborals.

A partir del reconeixement del dret dels treballadors en l'àmbit laboral a la protecció de la salut i integritat, la Llei estableix les diverses obligacions que, en aquest àmbit, han de garantir aquest dret, així com les actuacions de les administracions públiques que puguin incidir positivament en la consecució d'aquest objectiu.

En inserir-se aquesta Llei en l'àmbit específic de les relacions laborals, es configura com una referència legal mínima en un doble sentit: el primer, com a llei que estableix un marc legal a partir del qual les normes reglamentàries han de fixar i concretar els aspectes més tècnics de les mesures preventives; i, el segon, com a suport bàsic a partir del qual la negociació col·lectiva pot exercir la seva funció específica. En aquest aspecte, la Llei i les seves normes reglamentàries constitueixen legislació laboral, de conformitat amb l'article 149.1.7a de la Constitució.

Però, alhora -i en això radica una de les principals novetats de la Llei-, aquesta norma també s'aplica en l'àmbit de les administracions públiques, raó per la qual la Llei no només té el caràcter de legislació

laboral, sinó que constitueix, en els aspectes fonamentals, norma bàsica del règim estatutari dels funcionaris públics, dictada a l'empareda del que disposa l'article 149.1.18a de la Constitució. Amb això es confirma també la vocació d'universalitat de la Llei, ja que està dirigida a abordar, de manera global i coherent, el conjunt dels problemes derivats dels riscos relacionats amb el treball, sigui quin sigui l'àmbit en què es desenvolupa.

En conseqüència, l'àmbit d'aplicació de la Llei inclou tant els treballadors vinculats per una relació laboral en sentit estricte, com el personal civil amb relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques, així com els socis treballadors o de treball dels diferents tipus de cooperatives, sense altres exclusions que les corresponents, en l'àmbit de la funció pública, a determinades activitats de policia, seguretat, resguard duaner, peritatge forense i protecció civil les particularitats de les quals impedeixen l'aplicació de la Llei, la qual ha d'inspirar, no obstant això, la normativa específica que es dicti per salvaguardar la seguretat i la salut dels treballadors en aquestes activitats; en un sentit similar, la Llei preveu la seva adaptació a les característiques pròpies dels centres i establiments militars i dels establiments penitenciaris.

4

La política en matèria de prevenció de riscos laborals, com a conjunt d'actuacions dels poders públics dirigides a la promoció de la millora de les condicions de treball per elevar el nivell de protecció de la salut i la seguretat dels treballadors, s'articula a la Llei sobre la base dels principis d'eficàcia, coordinació i participació, i ordena tant l'actuació de les diverses administracions públiques amb competències en matèria preventiva, com la necessària participació en aquesta actuació d'empresaris i treballadors, a través de les seves organitzacions representatives. En aquest context, la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball que es crea es configura com un instrument privilegiat de participació en la formulació i el desenvolupament de la política en matèria preventiva.

Però tractant-se d'una llei que persegueix sobretot la prevenció, la seva articulació no pot descansar exclusivament en l'ordenació de les obligacions i responsabilitats dels actors directament relacionats amb el fet laboral. El propòsit de fomentar una autèntica cultura preventiva, mitjançant la promoció de la millora de l'educació en aquesta matèria en tots els nivells educatius, involucra la societat en el seu conjunt i constitueix un dels objectius bàsics i d'efectes potser més transcendents per al futur dels que persegueix aquesta llei.

5

La protecció del treballador davant dels riscos laborals exigeix una actuació en l'empresa que desborda el mer compliment formal d'un conjunt predeterminat, més o menys ampli, de deures i obligacions empresarials i, encara més, la simple correcció a posteriori de situacions de risc ja manifestades. La planificació de la prevenció des del mateix moment del disseny del projecte empresarial, l'avaluació inicial dels riscos inherents al treball i la seva actualització periòdica a mesura que se n'alteren les circumstàncies, l'ordenació d'un conjunt coherent i globalitzador de mesures d'acció preventiva adequades a la naturalesa dels riscos detectats i el control de l'efectivitat d'aquestes mesures constitueixen els elements bàsics del nou enfocament en la prevenció de riscos laborals que planteja la llei. I, juntament amb això, evidentment, la informació i la formació dels treballadors dirigides conèixer més tant l'abast real

dels riscos derivats del treball com la forma de prevenir-los i evitar-los, de manera adaptada a les peculiaritats de cada centre de treball, a les característiques de les persones que hi duen a terme la prestació laboral i a l'activitat concreta que realitzen.

Des d'aquests principis s'articula el capítol III de la Llei, que regula el conjunt de drets i obligacions derivats o correlatius del dret bàsic dels treballadors a la protecció, així com, de manera més específica, les actuacions que s'han de dur a terme en situacions d'emergència o en cas de risc greu i imminent, les garanties i drets relacionats amb la vigilància de la salut dels treballadors, amb especial atenció a la protecció de la confidencialitat i el respecte a la intimitat en el tractament d'aquestes actuacions, i les mesures particulars que s'han d'adoptar en relació amb categories específiques de treballadors, com ara els joves, les treballadores embarassades o que han donat a llum recentment i els treballadors subjectes a relacions laborals de caràcter temporal.

Entre les obligacions empresarials que estableix la Llei, a més de les que implícitament comporta la garantia dels drets reconeguts al treballador, es pot destacar el deure de coordinació que s'imposa als empresaris que exerceixen les activitats en un mateix centre de treball, així com el d'aquells que contractin o subcontractin amb altres la realització en els seus propis centres de treball d'obres o serveis corresponents a la seva activitat de vigilar el compliment pels contractistes i subcontractistes de la normativa de prevenció.

Un instrument fonamental de l'acció preventiva a l'empresa és l'obligació que regula el capítol IV d'estructurar aquesta acció a través de l'actuació d'un o diversos treballadors de l'empresa específicament designats per a això, de la constitució d'un servei de prevenció o del recurs a un servei de prevenció aliè a l'empresa. D'aquesta manera, la Llei combina la necessitat d'una actuació ordenada i formalitzada de les activitats de prevenció amb el reconeixement de la diversitat de situacions a les quals s'adreça la Llei quant a la magnitud, complexitat i intensitat dels riscos inherents a aquestes, i atorga un conjunt suficient de possibilitats, inclosa l'eventual participació de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals, per organitzar de manera racional i flexible el desenvolupament de l'acció preventiva, i garantir en tot cas tant la suficiència del model d'organització escollit, com la independència i protecció dels treballadors que, organitzats o no en un servei de prevenció, tinguin atribuïdes aquestes funcions.

6

El capítol V regula, de manera detallada, els drets de consulta i participació dels treballadors en relació amb les qüestions que afecten la seguretat i salut en el treball. Partint del sistema de representació col·lectiva vigent al nostre país, la Llei atribueix als denominats delegats de prevenció -elegits pels representants del personal en l'àmbit dels respectius òrgans de representació i entre aquest mateix personal- l'exercici de les funcions especialitzades en matèria de prevenció de riscos en el treball, i els atorga les competències, facultats i garanties necessàries. Juntament amb això, el comitè de seguretat i salut, continuant l'experiència d'actuació d'una figura arrelada i tradicional del nostre ordenament laboral, es configura com l'òrgan de trobada entre els representants i l'empresari per al desenvolupament d'una participació equilibrada en matèria de prevenció de riscos.

Tot això sense perjudici de les possibilitats que atorga la Llei a la negociació col·lectiva per articular de manera diferent els instruments de participació dels treballadors, fins i tot des de l'establiment d'àmbits

d'actuació diferents dels propis del centre de treball, de manera que recull diferents experiències positives de regulació convencional la vigència de la qual, plenament compatible amb els objectius de la Llei, se salvaguarda a través de la seva disposició transitòria.

7

Després de regular en el capítol VI les obligacions bàsiques que afecten els fabricants, importadors i subministradors de maquinària, equips, productes i instruments de treball, que enllacen amb la normativa comunitària de mercat interior dictada per assegurar l'exclusiva comercialització dels productes i equips que ofereixin els màxims nivells de seguretat per als usuaris, la Llei aborda en el capítol VII la regulació de les responsabilitats i sancions que han de garantir-ne el compliment, incloent-hi la tipificació de les infraccions i el règim sancionador corresponent.

Finalment, la disposició addicional cinquena ordena la creació d'una fundació, sota el protectorat del Ministeri de Treball i Seguretat Social i amb la participació, tant de les administracions públiques com de les organitzacions representatives d'empresaris i treballadors, el fi primordial de la qual és la promoció, especialment a les petites i mitjanes empreses, d'activitats destinades a la millora de les condicions de seguretat i salut en el treball. Per permetre a la fundació l'exercici de les seves activitats, el Ministeri de Treball i Seguretat Social l'ha de dotar d'un patrimoni procedent de l'excés d'excedents de la gestió realitzada per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals.

Amb això es reforcen, sens dubte, els objectius de responsabilitat, cooperació i participació que inspiren la Llei en el seu conjunt.

8

El projecte de Llei, complint les prescripcions legals sobre la matèria, ha estat sotmès a la consideració del Consell Econòmic i Social, del Consell General del Poder Judicial i del Consell d'Estat.

Capítol I

Objecte, àmbit d'aplicació i definicions

Article 1

Normativa sobre prevenció de riscos laborals

La normativa sobre prevenció de riscos laborals està constituïda per aquesta Llei, les disposicions de desplegament o complementàries i per totes les altres normes, legals o convencionals, que contenen prescripcions relatives a l'adopció de mesures preventives en l'àmbit laboral o susceptibles de produir-les en aquest àmbit.

Article 2

Objecte i caràcter de la norma

1. Aquesta Llei té per objecte promoure la seguretat i la salut dels treballadors mitjançant l'aplicació de mesures i l'exercici de les activitats necessàries per a la prevenció de riscos derivats del treball.

A aquests efectes, aquesta Llei estableix els principis generals relatius a la prevenció dels riscos professionals per a la protecció de la seguretat i de la salut, l'eliminació o disminució dels riscos derivats del treball, la informació, la consulta, la participació equilibrada i la formació dels treballadors en matèria preventiva, en els termes que assenyalava aquesta disposició.

Per al compliment d'aquests fins, aquesta Llei regula les actuacions que han de dur a terme les administracions públiques, així com els empresaris, els treballadors i les respectives organitzacions representatives.

2. Les disposicions de caràcter laboral que contenen aquesta Llei i les seves normes reglamentàries tenen en tot cas el caràcter de dret necessari mínim indisponible, i poden ser millorades i desplegades en els convenis col·lectius.

Article 3

Àmbit d'aplicació

1. Aquesta Llei i les seves normes de desplegament són aplicables tant en l'àmbit de les relacions laborals regulades en el Text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, com en el de les relacions de caràcter administratiu o estatutari del personal al servei de les administracions públiques, amb les peculiaritats que, en aquest cas, preveuen aquesta Llei o les seves normes de desplegament. Això sense perjudici del compliment de les obligacions específiques que s'estableixen per a fabricants, importadors i subministradors, i dels drets i obligacions que puguin derivar per als treballadors autònoms. També són aplicables a les societats cooperatives, constituïdes d'acord amb la legislació que els sigui aplicable, en les quals hi hagi socis l'activitat dels quals consisteixi en la prestació d'un treball personal, amb les peculiaritats derivades de la seva normativa específica.

Quan en aquesta Llei es faci referència a treballadors i empresaris, s'entenen també compresos en aquests termes, respectivament, d'una banda, el personal amb relació de caràcter administratiu o estatutari i l'Administració pública per a la qual presta serveis, en els termes expressats en la disposició addicional tercera d'aquesta Llei, i, de l'altra, els socis de les cooperatives a què es refereix el paràgraf anterior i les societats cooperatives per a les quals presten els seus serveis.

2. Aquesta Llei no és aplicable en les activitats les particularitats de les quals ho impedeixin en l'àmbit de les funcions públiques de:

Policia, seguretat i resguard duaner.

Serveis operatius de protecció civil i peritatge forense en els casos de greu risc, catàstrofe i calamitat pública.

Forces Armades i activitats militars de la Guàrdia Civil.

No obstant això, aquesta Llei ha d'inspirar la normativa específica que es dicti per regular la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors que presten els seus serveis en les activitats indicades.

3. Als centres i establiments militars, hi és aplicable el que disposa aquesta Llei, amb les particularitats que preveu la normativa específica.

En els establiments penitenciaris, s'han d'adaptar a aquesta Llei les activitats les característiques de les quals justifiquin una regulació especial, cosa que s'ha de portar a terme en els termes que assenyala la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels empleats públics.

4. Aquesta Llei tampoc és aplicable a la relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar. No obstant això, el titular de la llar familiar està obligat a procurar que la feina dels seus treballadors es realitzi en les condicions de seguretat i higiene degudes.

Article 4

Definicions

A l'efecte d'aquesta Llei i de les normes que la despleguen:

1r. S'entén per «prevenció» el conjunt d'activitats o mesures adoptades o previstes en totes les fases d'activitat de l'empresa amb la finalitat d'evitar o disminuir els riscos derivats del treball.

2n. S'entén per «risc laboral» la possibilitat que un treballador pateixi un determinat dany derivat del treball. Per qualificar un risc des del punt de vista de la gravetat, s'han de valorar conjuntament la probabilitat que es produeixi el dany i la severitat d'aquest.

3r. Es consideren «danys derivats del treball» les malalties, patologies o lesions sofertes amb motiu o ocasió del treball.

4t. S'entén com a «risc laboral greu i imminent» aquell que és probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat i pugui suposar un dany greu per a la salut dels treballadors.

En el cas d'exposició a agents susceptibles de causar danys greus a la salut dels treballadors, es considera que hi ha risc greu i imminent si és probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat una exposició a aquests agents de la qual poden derivar danys greus per a la salut, encara que aquests no es manifestin de manera immediata.

5è. S'entén per processos, activitats, operacions, equips o productes «potencialment perillosos» aquells que, en absència de mesures preventives específiques, originin riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors que els exerceixen o utilitzen.

6è. S'entén per «equip de treball» qualsevol màquina, aparell, instrument o instal·lació que s'utilitza en el treball.

7è. S'entén per «condició de treball» qualsevol característica del treball que pot tenir una influència significativa en la generació de riscos per a la seguretat i la salut del treballador. Queden específicament incloses en aquesta definició:

- a) Les característiques generals dels locals, instal·lacions, equips, productes i altres estris existents en el centre de treball.
- b) La naturalesa dels agents físics, químics i biològics presents en l'ambient de treball i les seves corresponents intensitats, concentracions o nivells de presència.
- c) Els procediments per a la utilització dels agents esmentats anteriorment que influeixen en la generació d'aquests riscos.
- d) Totes les altres característiques del treball, incloses les relatives a la seva organització i ordenació, que influeixen en la magnitud dels riscos a què està exposat el treballador.

8è. S'entén per «equip de protecció individual» qualsevol equip destinat a ser portat o subjectat pel treballador perquè el protegeix d'un o diversos riscos que poden amenaçar la seva seguretat o la salut en el treball, així com qualsevol complement o accessori destinat a aquesta finalitat.

Capítol II

Política en matèria de prevenció de riscos per protegir la seguretat i la salut en el treball

Article 5

Objectius de la política

1. La política en matèria de prevenció té per objecte la promoció de la millora de les condicions de treball dirigida a elevar el nivell de protecció de la seguretat i la salut dels treballadors en el treball.

Aquesta política s'ha de portar a terme per mitjà de les normes reglamentàries i de les actuacions administratives que corresponguin i, en particular, les que regula aquest capítol, que s'han d'orientar a la coordinació de les diferents administracions públiques competents en matèria preventiva i que s'harmonitzin amb aquestes les actuacions que de conformitat amb aquesta Llei corresponen a subjectes públics i privats, per a la qual cosa:

- a) L'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local s'han de prestar cooperació i assistència per a l'exercici eficaç de les seves competències respectives en l'àmbit del que preveu aquest article.
- b) L'elaboració de la política preventiva s'ha de portar a terme amb la participació dels empresaris i dels treballadors a través de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives.

2. Amb els fins que preveu l'apartat anterior, les administracions públiques han de promoure la millora de l'educació en matèria preventiva en els diferents nivells d'ensenyament i de manera especial en l'oferta formativa corresponent al sistema nacional de qualificacions professionals, així com l'adequació de la formació dels recursos humans necessaris per a la prevenció dels riscos laborals.

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat s'ha d'establir una col·laboració permanent entre el

Ministeri de Treball i Seguretat Social i els ministeris que corresponguin, en particular els d'Educació i Ciència i de Sanitat i Consum, per establir els nivells formatius i especialitzacions idonis, així com la revisió permanent d'aquests ensenyaments, amb la finalitat d'adaptar-los a les necessitats de cada moment.

3. De la mateixa manera, les administracions públiques han de fomentar les activitats que porten a terme els subjectes a què es refereix l'apartat 1 de l'article segon, a fi de millorar les condicions de seguretat i salut en el treball i de reduir els riscos laborals, la recerca o el foment de noves formes de protecció i la promoció d'estructures eficaces de prevenció.

Per a això poden adoptar programes específics dirigits a promoure la millora de l'ambient de treball i el perfeccionament dels nivells de protecció. Els programes es poden instrumentar a través de la concessió dels incentius que es determinin per reglament que s'han de destinar especialment a les petites i mitjanes empreses.

4. Les administracions públiques han de promoure l'efectivitat del principi d'igualtat entre dones i homes, considerant les variables relacionades amb el sexe tant en els sistemes de recollida i tractament de dades com en l'estudi i investigació generals en matèria de prevenció de riscos laborals, amb l'objectiu de detectar i prevenir possibles situacions en què els danys derivats del treball puguin aparèixer vinculats amb el sexe dels treballadors.

5. La política en matèria de prevenció de riscos laborals ha de promoure la integració eficaç de la prevenció de riscos laborals en el sistema de gestió de l'empresa.

Igualment, la política en matèria de seguretat i salut en el treball ha de tenir en compte les necessitats i dificultats específiques de les petites i mitjanes empreses. A aquest efecte, en el procediment d'elaboració de les disposicions de caràcter general en matèria de prevenció de riscos laborals s'hi ha d'incorporar un informe sobre la seva aplicació a les petites i mitjanes empreses que ha d'incloure, si s'escau, les mesures particulars que es prevegin per a aquestes.

Article 6

Normes reglamentàries

1. El Govern, a través de les normes reglamentàries corresponents i amb la consulta prèvia a les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, ha de regular les matèries que es detallen a continuació:

a) Requisits mínims que han de reunir les condicions de treball per a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors.

b) Limitacions o prohibicions que afecten les operacions, els processos i les exposicions laborals a agents que comportin riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors. Específicament es pot establir la submissió d'aquests processos o operacions a tràmits de control administratiu, així com, en el cas d'agents perillosos, la prohibició del seu ús.

c) Condicions o requisits especials per a qualsevol dels supòsits que preveu l'apartat anterior, com ara

l'exigència d'un ensinistrament o formació prèvia o l'elaboració d'un pla en el qual s'han de contenir les mesures preventives que s'han d'adoptar.

d) Procediments d'avaluació dels riscos per a la salut dels treballadors, normalització de metodologies i guies d'actuació preventiva.

e) Modalitats d'organització, funcionament i control dels serveis de prevenció, considerant les peculiaritats de les petites empreses amb la finalitat d'evitar obstacles innecessaris per a la seva creació i desenvolupament, així com capacitats i aptituds que han de reunir els serveis i els treballadors designats per dur a terme l'acció preventiva.

f) Condicions de treball o mesures preventives específiques en treballs especialment perillosos, en particular si per a aquests estan previstos controls mèdics especials, o quan es presentin riscos derivats de determinades característiques o situacions especials dels treballadors.

g) Procediment de qualificació de les malalties professionals, així com requisits i procediments per a la comunicació i informació a l'autoritat competent dels danys derivats del treball.

2. Les normes reglamentàries indicades a l'apartat anterior s'han d'ajustar, en tot cas, als principis de política preventiva que estableix aquesta Llei, han de mantenir la deguda coordinació amb la normativa sanitària i de seguretat industrial i han de ser objecte d'avaluació i, si s'escau, de revisió periòdica, d'acord amb l'experiència en la seva aplicació i el progrés de la tècnica.

Article 7

Actuacions de les administracions públiques competents en matèria laboral

1. En compliment del que disposa aquesta Llei, les administracions públiques competents en matèria laboral han d'exercir les funcions de promoció de la prevenció, assessorament tècnic, vigilància i control del compliment pels subjectes compresos en el seu àmbit d'aplicació de la normativa de prevenció de riscos laborals, i han de sancionar les infraccions a aquesta normativa, en els termes següents:

a) Promovent la prevenció i l'assessorament que han de desenvolupar els òrgans tècnics en matèria preventiva, incloses l'assistència i cooperació tècnica, la informació, divulgació, formació i investigació en matèria preventiva, així com el seguiment de les actuacions preventives que realitzin les empreses per a la consecució dels objectius que preveu aquesta Llei.

b) Vetllant pel compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals mitjançant les actuacions de vigilància i control. A aquests efectes, han d'oferir l'assessorament i l'assistència tècnica necessaris per complir més bé l'esmentada normativa i desenvolupar programes específics adreçats a aconseguir més eficàcia en el control.

c) Sancionant l'incompliment de la normativa de prevenció de riscos laborals pels subjectes compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, d'acord amb el que preveu el capítol VII de la mateixa Llei.

2. Les funcions de les administracions públiques competents en matèria laboral que assenyala l'apartat 1,

les han de continuar exercint, en relació amb els treballs en mines, pedreres i túnels que exigeixin l'aplicació de tècnica minera, els que impliquin fabricació, transport, emmagatzematge, manipulació i utilització d'explosius o l'ús d'energia nuclear, els òrgans específics que preveu la normativa reguladora.

Les competències que preveu l'apartat anterior s'entenen sense perjudici del que estableix la legislació específica sobre productes i instal·lacions industrials.

Article 8

Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball

1. L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball és l'òrgan científic tècnic especialitzat de l'Administració General de l'Estat que té com a missió l'anàlisi i estudi de les condicions de seguretat i salut en el treball, així com la promoció i el suport a la millora d'aquestes. Per a això ha d'establir la cooperació necessària amb els òrgans de les comunitats autònomes amb competències en aquesta matèria.

L'Institut, en compliment d'aquesta missió, té les funcions següents:

- a) Assessorament tècnic en l'elaboració de la normativa legal i en el desenvolupament de la normalització, tant en l'àmbit nacional com internacional.
- b) Promoció i, si s'escau, realització d'activitats de formació, informació, investigació, estudi i divulgació en matèria de prevenció de riscos laborals, amb l'adequada coordinació i col·laboració, si s'escau, amb els òrgans tècnics en matèria preventiva de les comunitats autònomes en l'exercici de les seves funcions en aquesta matèria.
- c) Suport tècnic i col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social en el compliment de la seva funció de vigilància i control, que preveu l'article 9 d'aquesta Llei, en l'àmbit de les administracions públiques.
- d) Col·laboració amb organismes internacionals i desenvolupament de programes de cooperació internacional en aquest àmbit, facilitant la participació de les comunitats autònomes.
- e) Qualsevol altres que siguin necessàries per al compliment dels seus fins i li siguin encomanades en l'àmbit de les seves competències, d'acord amb la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball que regula l'article 13 d'aquesta Llei, amb la col·laboració, si s'escau, dels òrgans tècnics de les comunitats autònomes amb competències en la matèria.

2. L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball, en el marc de les seves funcions, ha de vetllar per la coordinació, donar suport a l'intercanvi d'informació i les experiències entre les diferents administracions públiques i especialment ha de fomentar i prestar suport a la realització d'activitats de promoció de la seguretat i de la salut per les comunitats autònomes.

Així mateix, ha de prestar, de conformitat amb les administracions competents, suport tècnic especialitzat en matèria de certificació, assaig i acreditació.

3. En relació amb les institucions de la Unió Europea, l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball ha d'actuar com a centre de referència nacional, i garantir la coordinació i transmissió de la informació que ha de facilitar a escala nacional, en particular respecte a l'Agència Europea per a la Seguretat i la Salut en el Treball i la seva xarxa.

4. L'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball ha d'exercir la Secretaria General de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, i li ha de prestar l'assistència tècnica i científica necessària per a l'exercici de les seves competències.

Article 9

Inspecció de Treball i Seguretat Social

1. Correspon a la Inspecció de Treball i Seguretat Social la funció de la vigilància i control de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

En compliment d'aquesta missió, ha d'exercir les funcions següents:

a) Vigilar el compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, així com de les normes jurídicotècniques que incideixen en les condicions de treball en matèria de prevenció, encara que no tinguin la qualificació directa de normativa laboral, i proposar a l'autoritat laboral competent la sanció corresponent, quan comprovi una infracció a la normativa sobre prevenció de riscos laborals, d'acord amb el que preveu el capítol VII d'aquesta Llei.

b) Assessorar i informar les empreses i els treballadors sobre la manera més efectiva de complir les disposicions la vigilància de les quals té encomanada.

c) Elaborar els informes sol·licitats pels jutjats socials en les demandes deduïdes davant d'aquests en els procediments d'accidents de treball i malalties professionals.

d) Informar l'autoritat laboral sobre els accidents de treball mortals, molt greus o greus, i sobre els altres en què, per les seves característiques o pels subjectes afectats, es consideri necessari el dit informe, així com sobre les malalties professionals en les quals concorrin les qualificacions esmentades i, en general, en els supòsits en què aquella ho sol·liciti respecte al compliment de la normativa legal en matèria de prevenció de riscos laborals.

e) Comprovar i afavorir el compliment de les obligacions assumides pels serveis de prevenció que estableix aquesta Llei.

f) Ordenar la paralització immediata de treballs quan, segons el parer de l'inspector, s'adverteixi l'existència de risc greu i imminent per a la seguretat o la salut dels treballadors.

2. Les administracions generals de l'Estat i de les comunitats autònomes han d'adoptar, en els seus àmbits de competència respectius, les mesures necessàries per garantir la col·laboració pericial i l'assessorament tècnic necessaris a la Inspecció de Treball i Seguretat Social que, en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, ha de prestar l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball.

Aquestes administracions públiques han d'elaborar i coordinar plans d'actuació, en els seus àmbits competencials i territorials respectius, per contribuir a l'exercici de les actuacions preventives en les empreses, especialment les de mitjanes i petites dimensions i les de sectors d'activitat amb un nivell més elevat de risc o de sinistralitat, a través d'accions d'assessorament, d'informació, de formació i d'assistència tècnica.

En l'exercici d'aquestes tasques, els funcionaris públics de les administracions esmentades que exerceixin tasques tècniques en matèria de prevenció de riscos laborals a què es refereix el paràgraf anterior poden exercir funcions d'assessorament, informació i comprovatòries de les condicions de seguretat i salut a les empreses i els centres de treball, amb l'abast que assenyalava l'apartat 3 d'aquest article i amb la capacitat de requeriment a què es refereix l'article 43 d'aquesta Llei, tot això en la forma que es determini per reglament.

Les actuacions comprovatòries esmentades les ha de programar la respectiva Comissió Territorial de la Inspecció de Treball i Seguretat Social a què es refereix l'article 17.2 de la Llei 42/1997, de 14 de novembre, ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social per a la seva integració al pla d'acció en Seguretat i Salut Laboral de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

3. Quan de les actuacions de comprovació a què es refereix l'apartat anterior es dedueixi l'existència d'infracció i sempre que hi hagi hagut incompliment de requeriment previ, el funcionari actuant ha de remetre l'informe a la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en què s'han de recollir els fets comprovats, als efectes que s'aixequi l'acta d'infracció corresponent, si escau.

A aquests efectes, els fets relatius a les actuacions de comprovació de les condicions materials o tècniques de seguretat i salut recollits en aquests informes tenen la presumpció de certesa a què es refereix la disposició addicional quarta, apartat 2, de la Llei 42/1997, de 14 de novembre, ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

4. Les actuacions previstes en els dos apartats anteriors estan subjectes als terminis que estableix l'article 14, apartat 2, de la Llei 42/1997, de 14 de novembre, ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

Artíclel 10

Actuacions de les administracions públiques competents en matèria sanitària

Les actuacions de les administracions públiques competents en matèria sanitària relatives a la salut laboral s'han de portar a terme a través de les accions i en relació amb els aspectes que assenyalen el capítol IV del títol I de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i les disposicions dictades per al seu desplegament.

En particular, correspon a les administracions públiques esmentades:

a) L'establiment de mitjans adequats per a l'avaluació i control de les actuacions de caràcter sanitari que realitzin a les empreses els serveis de prevenció actuants. Per a això, han d'establir les pautes i protocols

d'actuació, escoltades les societats científiques, als quals s'han de sotmetre els serveis esmentats.

b) La implantació de sistemes d'informació adequats que permetin l'elaboració, juntament amb les autoritats laborals competents, de mapes de riscos laborals, així com la realització d'estudis epidemiològics per a la identificació i prevenció de les patologies que poden afectar la salut dels treballadors, així com fer possible un ràpid intercanvi d'informació.

c) La supervisió de la formació que, en matèria de prevenció i promoció de la salut laboral, ha de rebre el personal sanitari actuant en els serveis de prevenció autoritzats.

d) L'elaboració i divulgació d'estudis, investigacions i estadístiques relacionats amb la salut dels treballadors.

Article 11

Coordinació administrativa

L'elaboració de normes preventives i el control del seu compliment, la promoció de la prevenció, la recerca i la vigilància epidemiològica sobre riscos laborals, accidents de treball i malalties professionals determinen la necessitat de coordinar les actuacions de les administracions competents en matèria laboral, sanitària i d'indústria per a una protecció més eficaç de la seguretat i la salut dels treballadors.

En el marc d'aquesta coordinació, l'Administració competent en matèria laboral ha de vetllar, en particular, perquè la informació obtinguda per la Inspecció de Treball i Seguretat Social en l'exercici de les funcions que li atribueix l'apartat 1 de l'article 9 d'aquesta Llei es posi en coneixement de l'autoritat sanitària competent als fins que disposen l'article 10 d'aquesta Llei i l'article 21 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, així com de l'Administració competent en matèria d'indústria als efectes que preveu la Llei 21/1992, de 16 de juliol, d'indústria.

Article 12

Participació d'empresaris i treballadors

La participació d'empresaris i treballadors, a través de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, en la planificació, programació, organització i control de la gestió relacionada amb la millora de les condicions de treball i la protecció de la seguretat i salut dels treballadors en el treball ha de ser el principi bàsic de la política de prevenció de riscos laborals, que han de dur a terme les administracions públiques competents en els diferents nivells territorials.

Article 13

Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball

1. Es crea la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball com a òrgan col·legiat assessor de les administracions públiques en la formulació de les polítiques de prevenció i òrgan de participació institucional en matèria de seguretat i salut en el treball.

2. La Comissió està integrada per un representant de cada una de les comunitats autònomes i pel mateix nombre de membres de l'Administració General de l'Estat i, paritàriament amb tots els anteriors, per

representants de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives.

3. La Comissió ha de conèixer de les actuacions que duen a terme les administracions públiques competents en matèria de promoció de la prevenció de riscos laborals, d'assessorament tècnic i de vigilància i control a què es refereixen els articles 7, 8, 9 i 11 d'aquesta Llei i pot informar i formular propostes en relació amb les actuacions esmentades, específicament pel que fa a:

- Criteris i programes generals d'actuació.
- Projectes de disposicions de caràcter general.
- Coordinació de les actuacions dutes a terme per les administracions públiques competents en matèria laboral.
- Coordinació entre les administracions públiques competents en matèria laboral, sanitària i d'indústria.

4. La Comissió adopta els acords per majoria. Amb aquesta finalitat, els representants de les administracions públiques tenen cada un un vot i dos els de les organitzacions empresarials i sindicals.

5. La Comissió té un president i quatre vicepresidents, un per cada un dels grups que la integren. La presidència de la Comissió correspon al secretari general d'Ocupació i Relacions Laborals, i la vicepresidència atribuïda a l'Administració General de l'Estat, l'exerceix el subsecretari de Sanitat i Consum.

6. La Secretaria de la Comissió, com a òrgan de suport tècnic i administratiu, l'exerceix la Direcció de l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball.

7. La Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball funciona en ple, en comissió permanent o en grups de treball, de conformitat amb la normativa que estableixi el Reglament intern que ha d'elaborar la mateixa Comissió.

En tot el que no preveuen aquesta Llei i el Reglament intern a què fa referència el paràgraf anterior, la Comissió es regeix per la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Capítol III

Drets i obligacions

Article 14

Dret a la protecció davant els riscos laborals

1. Els treballadors tenen dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball.

Aquest dret suposa l'existència d'un deure correlatiu de l'empresari de protecció dels treballadors davant els riscos laborals.

Aquest deure de protecció constitueix, igualment, un deure de les administracions públiques respecte al personal al seu servei.

Els drets d'informació, consulta i participació, formació en matèria preventiva, paralització de l'activitat en cas de risc greu i imminent i vigilància del seu estat de salut, en els termes que preveu aquesta Llei, formen part del dret dels treballadors a una protecció eficaça en matèria de seguretat i salut en el treball.

2. En compliment del deure de protecció, l'empresari ha de garantir la seguretat i la salut dels treballadors al seu servei en tots els aspectes relacionats amb el treball. A aquests efectes, en el marc de les seves responsabilitats, l'empresari ha de realitzar la prevenció dels riscos laborals mitjançant la integració de l'activitat preventiva a l'empresa i l'adopció de totes les mesures que siguin necessàries per a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors, amb les especialitats que es recullen en els articles següents en matèria de pla de prevenció de riscos laborals, avaluació de riscos, informació, consulta i participació i formació dels treballadors, actuació en casos d'emergència i de risc greu i imminent, vigilància de la salut, i mitjançant la constitució d'una organització i dels mitjans necessaris en els termes que estableix el capítol IV d'aquesta Llei.

L'empresari ha de portar a terme una acció permanent de seguiment de l'activitat preventiva a fi de perfeccionar de manera contínua les activitats d'identificació, avaluació i control dels riscos que no s'hagin pogut evitar i els nivells de protecció existents i ha de disposar el que sigui necessari per a l'adaptació de les mesures de prevenció assenyalades en el paràgraf anterior a les modificacions que puguin experimentar les circumstàncies que incideixin en la realització del treball.

3. L'empresari ha de complir les obligacions que estableix la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

4. Les obligacions dels treballadors que estableix aquesta Llei, l'atribució de funcions en matèria de protecció i prevenció a treballadors o serveis de l'empresa i el recurs al concert amb entitats especialitzades per a l'exercici d'activitats de prevenció complementen les accions de l'empresari, sense que per això l'eximeixin del compliment del seu deure en aquesta matèria, sense perjudici de les accions que pot exercir, si s'escau, contra qualsevol altra persona.

5. El cost de les mesures relatives a la seguretat i la salut en el treball no ha de recaure de cap manera sobre els treballadors.

Article 15

Principis de l'acció preventiva

1. L'empresari ha d'aplicar les mesures que integren el deure general de prevenció que preveu l'article anterior, d'acord amb els principis generals següents:

a) Evitar els riscos.

b) Avaluar els riscos que no es puguin evitar.

c) Combatre els riscos en l'origen.

d) Adaptar el treball a la persona, en particular pel que fa a la concepció dels llocs de treball, així com

l'elecció dels equips i els mètodes de treball i de producció, per atenuar, en particular, el treball monòton i repetitiu i reduir-ne els efectes en la salut.

e) Tenir en compte l'evolució de la tècnica.

f) Substituir el que sigui perillós pel que comporti poc o cap perill.

g) Planificar la prevenció, buscant un conjunt coherent que hi integri la tècnica, l'organització del treball, les condicions de treball, les relacions socials i la influència dels factors ambientals en el treball.

h) Adoptar mesures que anteposin la protecció col·lectiva a la individual.

i) Donar les instruccions degudes als treballadors.

2. L'empresari ha de tenir en compte les capacitats professionals dels treballadors en matèria de seguretat i de salut en el moment d'encomanar-los les tasques.

3. L'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries a fi de garantir que només els treballadors que hagin rebut informació suficient i adequada puguin accedir a les zones de risc greu i específic.

4. L'efectivitat de les mesures preventives ha de preveure les distraccions o imprudències no temeràries que pugui cometre el treballador. Per a la seva adopció s'han de tenir en compte els riscos addicionals que poden implicar determinades mesures preventives, les quals només es poden adoptar quan la magnitud dels riscos sigui substancialment inferior a la dels que es pretén controlar i no hi hagi alternatives més segures.

5. Poden concertar operacions d'assegurança que tinguin com a finalitat garantir com a àmbit de cobertura la previsió de riscos derivats del treball, l'empresa respecte als seus treballadors, els treballadors autònoms quant a ells mateixos i les societats cooperatives respecte als socis l'activitat dels quals consisteixi en la prestació del seu treball personal.

Article 16

Pla de prevenció de riscos laborals, avaluació dels riscos i planificació de l'activitat preventiva

1. La prevenció de riscos laborals s'ha d'integrar al sistema general de gestió de l'empresa, tant en el conjunt de les seves activitats, com en tots els nivells jeràrquics d'aquesta, a través de la implantació i aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals a què es refereix el paràgraf següent.

Aquest pla de prevenció de riscos laborals ha d'incloure l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les funcions, les pràctiques, els procediments, els processos i els recursos necessaris per realitzar l'acció de prevenció de riscos a l'empresa, en els termes que s'estableixin per reglament.

2. Els instruments essencials per a la gestió i l'aplicació del pla de prevenció de riscos, que es poden dur a terme per fases de manera programada, són l'avaluació de riscos laborals i la planificació de l'activitat preventiva a què es refereixen els paràgrafs següents

a) L'empresari ha de fer una avaluació inicial dels riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, tenint en compte, amb caràcter general, la naturalesa de l'activitat, les característiques dels llocs de treball existents i dels treballadors que els hagin d'exercir. La mateixa avaluació s'ha de fer en ocasió de l'elecció dels equips de treball, de les substàncies o preparats químics i del condicionament dels llocs de treball. L'avaluació inicial ha de tenir en compte les actuacions que s'hagin de desenvolupar de conformitat amb el que disposa la normativa sobre protecció de riscos específics i activitats d'especial perillositat. L'avaluació ha de ser actualitzada quan canviïn les condicions de treball i, en tot cas, s'ha de sotmetre a consideració i s'ha de revisar, si és necessari, en ocasió dels danys per a la salut que s'hagin produït.

Quan el resultat de l'avaluació ho faci necessari, l'empresari ha de fer controls periòdics de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors en la prestació dels seus serveis, per detectar situacions potencialment perilloses.

b) Si els resultats de l'avaluació que preveu el paràgraf a posen de manifest situacions de risc, l'empresari ha de portar a terme les activitats preventives necessàries per eliminar o reduir i controlar aquests riscos. Aquestes activitats han de ser objecte de planificació per l'empresari, en què s'ha d'incloure per a cada activitat preventiva el termini per dur-la a terme, la designació de responsables i els recursos humans i materials necessaris per a la seva execució.

L'empresari s'ha d'assegurar de l'execució efectiva de les activitats preventives incloses a la planificació, i efectuar per a això un seguiment continu d'aquesta.

Les activitats de prevenció han de ser modificades quan l'empresari aprecii, com a conseqüència dels controls periòdics previstos en el paràgraf a anterior, la seva inadequació a les finalitats de protecció requerides.

2 bis. Les empreses, atenent el nombre de treballadors i la naturalesa i perillositat de les activitats realitzades, poden realitzar el Pla de prevenció de riscos laborals, l'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva de forma simplificada, sempre que això no suposi una reducció del nivell de protecció de la seguretat i salut dels treballadors i en els termes que es determinin per reglament.

3. Quan s'hagi produït un dany per a la salut dels treballadors o quan, en ocasió de la vigilància de la salut que preveu l'article 22, hi hagi indicis que les mesures de prevenció són insuficients, l'empresari ha de portar a terme una investigació sobre el cas, a fi de detectar les causes d'aquests fets.

Article 17

Equips de treball i mitjans de protecció

1. L'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries amb la finalitat que els equips de treball siguin adequats per al treball que s'hagi de realitzar i convenientment adaptats a aquest efecte, de manera que garanteixin la seguretat i la salut dels treballadors en utilitzar-los.

Quan la utilització d'un equip de treball pugui presentar un risc específic per a la seguretat i la salut dels treballadors, l'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries amb la finalitat que:

- a) La utilització de l'equip de treball quedi reservada als encarregats d'aquesta utilització.
- b) Els treballs de reparació, transformació, manteniment o conservació siguin realitzats pels treballadors específicament capacitats per fer-ho.
2. L'empresari ha de proporcionar als treballadors equips de protecció individual adequats per a l'exercici de les seves funcions i vetllar per l'ús efectiu d'aquests quan, per la naturalesa dels treballs realitzats, siguin necessaris.

Els equips de protecció individual s'han d'utilitzar quan els riscos no es puguin evitar o no es puguin limitar suficientment per mitjans tècnics de protecció col·lectiva o mitjançant mesures, mètodes o procediments d'organització del treball.

Article 18

Informació, consulta i participació dels treballadors

1. A fi de donar compliment al deure de protecció que estableix aquesta Llei, l'empresari ha d'adoptar les mesures adequades perquè els treballadors rebin totes les informacions necessàries en relació amb:
- a) Els riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors en el treball, tant aquells que afecten l'empresa en el seu conjunt com cada tipus de lloc de treball o funció.
- b) Les mesures i activitats de protecció i prevenció aplicables als riscos que assenyala l'apartat anterior.
- c) Les mesures adoptades de conformitat amb el que disposa l'article 20 d'aquesta Llei.

A les empreses que tinguin representants dels treballadors, la informació a què es refereix aquest apartat l'ha de proporcionar l'empresari als treballadors a través dels representants; no obstant això, s'ha d'informar directament cada treballador dels riscos específics que afecten el seu lloc de treball o funció i de les mesures de protecció i prevenció aplicables als riscos.

2. L'empresari ha de consultar els treballadors, i permetre'n la participació, en el marc de totes les qüestions que afectin la seguretat i la salut en el treball, de conformitat amb el que disposa el capítol V d'aquesta Llei.

Els treballadors tenen dret a fer propostes a l'empresari, i també als òrgans de participació i representació que preveu el capítol V d'aquesta Llei, dirigides a millorar els nivells de protecció de la seguretat i la salut a l'empresa.

Article 19

Formació dels treballadors

1. En compliment del deure de protecció, l'empresari ha de garantir que cada treballador rep una formació teòrica i pràctica, suficient i adequada, en matèria preventiva, tant en el moment de la contractació, sigui

quina sigui la modalitat o durada d'aquesta, com quan es produeixin canvis en les funcions que exerceix o s'introdueixin noves tecnologies o canvis en els equips de treball.

La formació ha d'estar centrada específicament en el lloc de treball o funció de cada treballador, adaptar-se a l'evolució dels riscos i a l'aparició d'altres de nous i repetir-se periòdicament, si és necessari.

2. La formació a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'impartir, sempre que sigui possible, dins la jornada de treball o, si no, en altres hores però amb el descompte en aquella del temps invertit en aquesta. La formació, la pot impartir l'empresa amb mitjans propis o concertant-la amb serveis aliens, i el seu cost no ha de recaure en cap cas sobre els treballadors.

Article 20

Mesures d'emergència

L'empresari, tenint en compte les dimensions i l'activitat de l'empresa, així com la possible presència de persones alienes a aquesta, ha d'analitzar les possibles situacions d'emergència i adoptar les mesures necessàries en matèria de primers auxilis, lluita contra incendis i evacuació dels treballadors, i ha de designar per a això el personal encarregat de posar en pràctica aquestes mesures i comprovar periòdicament, si s'escau, el seu correcte funcionament. El personal ha de tenir la formació necessària, ser suficient en nombre i disposar del material adequat, en funció de les circumstàncies abans assenyalades.

Per a l'aplicació de les mesures adoptades, l'empresari ha d'organitzar les relacions que siguin necessàries amb serveis externs a l'empresa, en particular en matèria de primers auxilis, assistència mèdica d'urgència, salvament i lluita contra incendis, de manera que en quedi garantida la rapidesa i l'eficàcia.

Article 21

Risc greu i imminent

1. Quan els treballadors estiguin o puguin estar exposats a un risc greu i imminent en ocasió de la seva feina, l'empresari està obligat a:

a) Informar com més aviat millor tots els treballadors afectats sobre l'existència del risc i de les mesures adoptades o que, si s'escau, s'hagin d'adoptar en matèria de protecció.

b) Adoptar les mesures i donar les instruccions necessàries perquè, en cas de perill greu, imminent i inevitable, els treballadors puguin interrompre la seva activitat i, si és necessari, abandonar immediatament el lloc de treball. En aquest cas, no es pot exigir als treballadors que reprenguin la seva activitat mentre persisteixi el perill, llevat de casos degudament justificats per raons de seguretat i determinats per reglament.

c) Disposar el que sigui necessari perquè el treballador que no pugui posar-se en contacte amb el superior jeràrquic, davant una situació de perill greu i imminent per a la seva seguretat, la d'altres treballadors o la de tercers a l'empresa, estigui en condicions, tenint en compte els seus coneixements i els mitjans tècnics posats a la seva disposició, d'adoptar les mesures necessàries per evitar les conseqüències del perill.

2. D'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 14 d'aquesta Llei, el treballador té dret a interrompre la seva activitat i abandonar el lloc de treball, en cas que sigui necessari, quan consideri que l'activitat suposa un risc greu i imminent per a la seva vida o la seva salut.

3. Quan en el cas a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article l'empresari no adopti o no permeti l'adopció de les mesures necessàries per garantir la seguretat i la salut dels treballadors, els representants legals dels treballadors poden acordar, per majoria dels seus membres, la paralització de l'activitat dels treballadors afectats pel risc. Aquest acord s'ha de comunicar immediatament a l'empresa i a l'autoritat laboral, la qual, en el termini de vint-i-quatre hores, ha d'anul·lar o ratificar la paralització acordada.

L'acord a què es refereix el paràgraf anterior pot ser adoptat per decisió majoritària dels delegats de prevenció quan no sigui possible reunir amb la urgència requerida l'òrgan de representació del personal.

4. Els treballadors o els seus representants no poden patir cap perjudici derivat de l'adopció de les mesures a què es refereixen els apartats anteriors, llevat que hagin actuat de mala fe o hagin comès una negligència greu.

Article 22

Vigilància de la salut

1. L'empresari ha de garantir als treballadors al seu servei la vigilància periòdica del seu estat de salut en funció dels riscos inherents al treball.

Aquesta vigilància només es pot portar a terme si el treballador hi dóna el seu consentiment. D'aquest caràcter voluntari només se n'exceptuen, amb l'informe previ dels representants dels treballadors, els supòsits en els quals la realització dels reconeixements sigui imprescindible per avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors o per verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per a ell mateix, per als altres treballadors o per a altres persones relacionades amb l'empresa o quan així ho estableixi una disposició legal en relació amb la protecció de riscos específics i activitats d'especial perillositat.

En tot cas s'ha d'optar per la realització dels reconeixements o proves que causin menys molèsties al treballador i que siguin proporcionals al risc.

2. Les mesures de vigilància i control de la salut dels treballadors s'han de portar a terme respectant sempre el dret a la intimitat i a la dignitat de la persona del treballador i la confidencialitat de tota la informació relacionada amb el seu estat de salut.

3. Els resultats de la vigilància a què es refereix l'apartat anterior s'han de comunicar als treballadors afectats.

4. Les dades relatives a la vigilància de la salut dels treballadors no es poden fer servir amb fins discriminatoris ni en perjudici del treballador.

L'accés a la informació mèdica de caràcter personal s'ha de limitar al personal mèdic i a les autoritats

sanitàries que portin a terme la vigilància de la salut dels treballadors, sense que es pugui facilitar a l'empresari o a altres persones sense el consentiment exprés del treballador.

No obstant això, l'empresari i les persones o òrgans amb responsabilitats en matèria de prevenció han de ser informats de les conclusions que derivin dels reconeixements efectuats en relació amb l'aptitud del treballador per a l'exercici del lloc de treball o amb la necessitat d'introduir o millorar les mesures de protecció i prevenció, a fi que puguin exercir correctament les seves funcions en matèria preventiva.

5. En els supòsits en què la naturalesa dels riscos inherents al treball ho faci necessari, el dret dels treballadors a la vigilància periòdica del seu estat de salut s'ha de prolongar més enllà de la finalització de la relació laboral, en els termes que es determinin per reglament.

6. Les mesures de vigilància i control de la salut dels treballadors, les ha de portar a terme el personal sanitari amb competència tècnica, formació i capacitat acreditada.

Article 23

Documentació

1. L'empresari ha d'elaborar i conservar a disposició de l'autoritat laboral la documentació següent relativa a les obligacions que estableixen els articles anteriors:

a) Pla de prevenció de riscos laborals, d'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 16 d'aquesta Llei.

b) Avaluació dels riscos per a la seguretat i la salut en el treball, inclòs el resultat dels controls periòdics de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors, d'acord amb el que disposa el paràgraf a de l'apartat 2 de l'article 16 d'aquesta Llei.

c) Planificació de l'activitat preventiva, incloses les mesures de protecció i de prevenció a adoptar i, si s'escau, material de protecció que s'hagi d'utilitzar, de conformitat amb el paràgraf b de l'apartat 2 de l'article 16 d'aquesta Llei.

d) Pràctica dels controls de l'estat de salut dels treballadors que preveu l'article 22 d'aquesta Llei i conclusions obtingudes en els termes que preveu l'últim paràgraf de l'apartat 4 de l'article esmentat.

e) Relació d'accidents de treball i malalties professionals que hagin causat al treballador una incapacitat laboral superior a un dia de treball. En aquests casos l'empresari ha de realitzar, a més, la notificació a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article.

2. En el moment de cessament de l'activitat, les empreses han de remetre a l'autoritat laboral la documentació que assenyalava l'apartat anterior.

3. L'empresari està obligat a notificar per escrit a l'autoritat laboral els danys per a la salut dels treballadors al seu servei que s'hagin produït amb motiu del desenvolupament del seu treball, de conformitat amb el procediment que es determini per reglament.

4. La documentació a què fa referència aquest article també s'ha de posar a disposició de les autoritats sanitàries perquè aquestes puguin complir el que disposen l'article 10 d'aquesta Llei i l'article 21 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Article 24

Coordinació d'activitats empresarials

1. Quan en un mateix centre de treball exerceixin activitats treballadors de dues empreses o més, aquestes han de cooperar en l'aplicació de la normativa sobre prevenció de riscos laborals. Amb aquesta finalitat, han d'establir els mitjans de coordinació que siguin necessaris quant a la protecció i prevenció de riscos laborals i la informació sobre aquests als respectius treballadors, en els termes que estableix l'apartat 1 de l'article 18 d'aquesta Llei.

2. L'empresari titular del centre de treball ha d'adoptar les mesures necessàries perquè els altres empresaris que duguin a terme activitats en el seu centre de treball rebin la informació i les instruccions adequades, en relació amb els riscos existents en el centre de treball i amb les mesures de protecció i prevenció corresponents, així com sobre les mesures d'emergència que s'han d'aplicar, per traslladar-les als treballadors respectius.

3. Les empreses que contractin o subcontractin amb altres la realització d'obres o serveis corresponents a la mateixa activitat d'aquelles i que es duguin a terme en els seus propis centres de treball han de vigilar que els contractistes i subcontractistes compleixin la normativa de prevenció de riscos laborals.

4. Les obligacions consignades a l'últim paràgraf de l'apartat 1 de l'article 41 d'aquesta Llei també són aplicables, respecte a les operacions contractades, en els supòsits en què els treballadors de l'empresa contractista o subcontractista no prestin serveis en els centres de treball de l'empresa principal, sempre que aquests treballadors hagin d'operar amb maquinària, equips, productes, primeres matèries o estris proporcionats per l'empresa principal.

5. Els deures de cooperació i d'informació i instrucció que recullen els apartats 1 i 2 són aplicables respecte als treballadors autònoms que duen a terme activitats en els centres de treball esmentats.

6. Les obligacions previstes en aquest article han de ser desplegades per reglament.

Article 25

Protecció de treballadors especialment sensibles a determinats riscos

1. L'empresari ha de garantir de manera específica la protecció dels treballadors que, per les seves característiques personals o estat biològic conegut, inclosos aquells que tinguin reconeguda la situació de discapacitat física, psíquica o sensorial, siguin especialment sensibles als riscos derivats del treball. Amb aquesta finalitat, ha de tenir en compte aquests aspectes en les avaluacions dels riscos i, en funció d'aquestes, ha d'adoptar les mesures preventives i de protecció necessàries.

Els treballadors no han de ser assignats en els llocs de treball en els quals, a causa de les seves característiques personals, estat biològic o per la seva discapacitat física, psíquica o sensorial degudament

reconeguda, puguin posar-se en situació de perill ells mateixos, els altres treballadors o altres persones relacionades amb l'empresa o, en general, quan es trobin manifestament en estats o situacions transitòries que no responguin a les exigències psicofísiques dels llocs de treball respectius.

2. Igualment, l'empresari ha de tenir en compte en les avaluacions els factors de risc que puguin incidir en la funció de procreació dels treballadors i treballadores, en particular per l'exposició a agents físics, químics i biològics que puguin exercir efectes mutagènics o de toxicitat per a la procreació, tant en els aspectes de la fertilitat, com del desenvolupament de la descendència, per tal d'adoptar les mesures preventives necessàries.

Article 26

Protecció de la maternitat

1. L'avaluació dels riscos a què es refereix l'article 16 d'aquesta Llei ha de comprendre la determinació de la naturalesa, el grau i la durada de l'exposició de les treballadores en situació d'embaràs o part recent a agents, procediments o condicions de treball que puguin influir negativament en la salut de les treballadores o del fetus, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic. SI els resultats de l'avaluació revelen un risc per a la seguretat i la salut o una possible repercussió sobre l'embaràs o la lactància de les treballadores esmentades, l'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries per evitar l'exposició al risc esmentat, a través d'una adaptació de les condicions o del temps de treball de la treballadora afectada. Aquestes mesures inclouen, quan calgui, la no-realització de feina nocturna o a torns.

2. Quan l'adaptació de les condicions o del temps de treball no sigui possible o, malgrat l'adaptació, les condicions d'un lloc de treball puguin influir negativament en la salut de la treballadora embarassada o del fetus, i així ho certifiquin els serveis mèdics de l'Institut Nacional de la Seguretat Social o de les mútues, en funció de l'entitat amb què l'empresa tingui concertada la cobertura dels riscos professionals, amb l'informe del metge del Servei Nacional de Salut que assisteixi facultativament la treballadora, aquesta ha de desenvolupar un lloc de treball o funció diferent i compatible amb el seu estat. L'empresari ha de determinar, amb la consulta prèvia als representants dels treballadors, la relació dels llocs de treball exempts de riscos a aquests efectes.

El canvi de lloc o de funció s'ha de fer d'acord amb les regles i els criteris que s'apliquen en els supòsits de mobilitat funcional i té efectes fins al moment en què l'estat de salut de la treballadora li permeti la reincorporació al lloc anterior.

En el supòsit que, fins i tot aplicant les regles assenyalades en el paràgraf anterior, no existeixi lloc de treball o funció compatible, la treballadora pot ser destinada a un lloc que no correspongui al seu grup o a al seva categoria equivalent, si bé conserva el dret al conjunt de retribucions del seu lloc d'origen.

3. Si aquest canvi de lloc no és tècnicament o objectiva possible, o no es pot exigir raonablement per motius justificats, es pot declarar el pas de la treballadora afectada a la situació de suspensió del contracte per risc durant l'embaràs, prevista a l'article 45.1.d de l'Estatut dels treballadors, durant el període necessari per a la protecció de la seva seguretat o de la seva salut i mentre persisteixi la impossibilitat de reincorporar-se al seu lloc anterior o a un altre lloc compatible amb el seu estat.

4. El que disposen els números 1 i 2 d'aquest article també és aplicable durant el període de lactància natural, si les condicions de treball poden influir negativament en la salut de la dona o del fill i així ho certifiquen els serveis mèdics de l'Institut Nacional de la Seguretat Social o de les mútues, en funció de l'Entitat amb què l'empresa tingui concertada la cobertura dels riscos professionals, amb l'informe del metge del Servei Nacional de Salut que assisteixi facultativament la treballadora o el seu fill. Així mateix, es pot declarar el pas de la treballadora afectada a la situació de suspensió del contracte per risc durant la lactància natural de fills menors de nou mesos que preveu l'article 45.1.d de l'Estatut dels treballadors, si es donen les circumstàncies que preveu el número 3 d'aquest article.

5. Les treballadores embarassades tenen dret a absentar-se de la feina, amb dret a remuneració, per fer exàmens prenatals i tècniques de preparació al part, avisant prèviament l'empresari i justificant la necessitat de fer-ho dins de la jornada de treball.

Article 27

Protecció dels menors

1. Abans de la incorporació al treball de joves de menys de divuit anys, i prèviament a qualsevol modificació important de les seves condicions de treball, l'empresari ha d'efectuar una avaluació dels llocs de treball que han de desenvolupar a fi de determinar la naturalesa, el grau i la durada de la seva exposició, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic, a agents, processos o condicions de treball que puguin posar en perill la seguretat o la salut d'aquests treballadors.

Amb aquesta finalitat, l'avaluació ha de tenir especialment en compte els riscos específics per a la seguretat, la salut i el desenvolupament dels joves derivats de la falta d'experiència, de la immaduresa per avaluar els riscos existents o potencials i del seu desenvolupament encara incomplet.

En tot cas, l'empresari ha d'informar els joves i els seus pares o tutors que hagin intervingut en la contractació, de conformitat amb el que disposa la lletra *b* de l'article 7 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, dels possibles riscos i de totes les mesures adoptades per a la protecció de la seva seguretat i salut.

2. Tenint en compte els factors anteriorment assenyalats, el Govern ha d'establir les limitacions a la contractació de joves de menys de divuit anys en treballs que presentin riscos específics.

Article 28

Relacions de treball temporals, de durada determinada i en empreses de treball temporal

1. Els treballadors amb relacions de treball temporals o de durada determinada, així com els contractats per empreses de treball temporal, han de gaudir del mateix nivell de protecció en matèria de seguretat i salut que els altres treballadors de l'empresa en la qual presten serveis.

L'existència d'una relació de treball de les assenyalades en el paràgraf anterior no justifica en cap cas una diferència de tracte pel que fa a les condicions de treball, en relació amb qualsevol dels aspectes de la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors.

Aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament s'han d'aplicar plenament a les relacions de treball assenyalades als paràgrafs anteriors.

2. L'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries per garantir que, amb caràcter previ a l'inici de la seva activitat, els treballadors a què es refereix l'apartat anterior rebin informació sobre els riscos als quals han d'estar exposats, en particular pel que fa a la necessitat de qualificacions o aptituds professionals determinades, l'exigència de controls mèdics especials o l'existència de riscos específics del lloc de treball que s'ha de cobrir, així com sobre les mesures de protecció i prevenció davant d'aquests.

Els treballadors han de rebre, en tot cas, una formació suficient i adequada a les característiques del lloc de treball a cobrir, tenint en compte la seva qualificació i experiència professional i els riscos als quals han d'estar exposats.

3. Els treballadors a què es refereix aquest article tenen dret a una vigilància periòdica del seu estat de salut, en els termes que estableixen l'article 22 d'aquesta Llei i les seves normes de desplegament.

4. L'empresari ha d'informar els treballadors designats per ocupar-se de les activitats de protecció i prevenció o, si s'escau, al servei de prevenció que preveu l'article 31 d'aquesta Llei de la incorporació dels treballadors a què es refereix aquest article, en la mesura necessària perquè puguin dur a terme de manera adequada les seves funcions respecte a tots els treballadors de l'empresa.

5. En les relacions de treball a través d'empreses de treball temporal, l'empresa usuària és responsable de les condicions d'execució del treball en tot el que està relacionat amb la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors. A més, correspon a l'empresa usuària el compliment de les obligacions en matèria d'informació que preveuen els apartats 2 i 4 d'aquest article.

L'empresa de treball temporal és responsable del compliment de les obligacions en matèria de formació i vigilància de la salut que estableixen els apartats 2 i 3 d'aquest article. Amb aquesta finalitat, i sense perjudici del que disposa el paràgraf anterior, l'empresa usuària ha d'informar l'empresa de treball temporal, i aquesta als treballadors afectats, abans de l'adscripció d'aquests, sobre les característiques pròpies dels llocs de treball a ocupar i de les qualificacions requerides.

L'empresa usuària ha d'informar els representants dels treballadors a la mateixa empresa de l'adscripció dels treballadors posats a disposició per l'empresa de treball temporal. Els treballadors es poden adreçar a aquests representants en l'exercici dels drets reconeguts en aquesta Llei.

Article 29

Obligacions dels treballadors en matèria de prevenció de riscos

1. Correspon a cada treballador vetllar, segons les seves possibilitats i mitjançant el compliment de les mesures de prevenció que en cada cas siguin adoptades, per la seva pròpia seguretat i salut en el treball i per la de les altres persones a les quals pugui afectar la seva activitat professional, a causa dels seus actes i omissions en el treball, de conformitat amb la seva formació i les instruccions de l'empresari.

2. Particularment, els treballadors, d'acord amb la seva formació i seguint les instruccions de l'empresari, han de:

1r. Utilitzar adequadament, d'acord amb la seva naturalesa i els riscos previsibles, les màquines, aparells, eines, substàncies perilloses, equips de transport i, en general, qualssevol altres mitjans amb els quals exerceixin la seva activitat.

2n. Utilitzar correctament els mitjans i equips de protecció facilitats per l'empresari, d'acord amb les instruccions rebudes d'aquest.

3r. No posar fora de funcionament i utilitzar correctament els dispositius de seguretat existents o que s'installin en els mitjans relacionats amb la seva activitat o en els llocs de treball en els quals aquesta tingui lloc.

4t. Informar immediatament el superior jeràrquic directe, i els treballadors designats per realitzar activitats de protecció i de prevenció o, si s'escau, el servei de prevenció, quant a qualsevol situació que, al seu judici, comporti, per motius raonables, un risc per a la seguretat i la salut dels treballadors.

5è. Contribuir al compliment de les obligacions establertes per l'autoritat competent amb la finalitat de protegir la seguretat i la salut dels treballadors en el treball.

6è. Cooperar amb l'empresari perquè aquest pugui garantir unes condicions de treball que siguin segures i no comportin riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors.

3. L'incompliment pels treballadors de les obligacions en matèria de prevenció de riscos a què es refereixen els apartats anteriors té la consideració d'incompliment laboral als efectes que preveu l'article 58.1 de l'Estatut dels treballadors o de falta, si s'escau, de conformitat amb el que estableix la corresponent normativa sobre règim disciplinari dels funcionaris públics o del personal estatutari al servei de les administracions públiques. El que disposa aquest apartat també és aplicable als socis de les cooperatives l'activitat de les quals consisteixi en la prestació del seu treball, amb les precisions que estableixin els seus reglaments de règim intern.

Capítol IV

Serveis de prevenció

Article 30

Protecció i prevenció de riscos professionals

1. En compliment del deure de prevenció de riscos professionals, l'empresari ha de designar un o diversos treballadors per ocupar-se de l'activitat, constituir un servei de prevenció o concertar aquest servei amb una entitat especialitzada aliena a l'empresa.

2. Els treballadors designats han de tenir la capacitat necessària, disposar del temps i dels mitjans necessaris i ser suficients en nombre, tenint en compte les dimensions de l'empresa, així com els riscos a què estan exposats els treballadors i la seva distribució en aquesta, amb l'abast que determinin les

disposicions a què es refereix la lletra e de l'apartat 1 de l'article 6 d'aquesta Llei.

Els treballadors a què es refereix el paràgraf anterior han de col·laborar entre si i, si s'escau, amb els serveis de prevenció.

3. Per a la realització de l'activitat de prevenció, l'empresari ha de facilitar als treballadors designats l'accés a la informació i documentació a què es refereixen els articles 18 i 23 d'aquesta Llei.

4. Els treballadors designats no poden patir cap perjudici derivat de les seves activitats de protecció i prevenció dels riscos professionals a l'empresa. En l'exercici d'aquesta funció, els treballadors gaudeixen, en particular, de les garanties que per als representants dels treballadors estableixen les lletres a, b i c de l'article 68 i l'apartat 4 de l'article 56 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors.

Aquesta garantia també afecta els treballadors integrants del servei de prevenció, si l'empresa decideix constituir-lo d'acord amb el que disposa l'article següent.

Els treballadors a què es refereixen els paràgrafs anteriors han de guardar secret professional sobre la informació relativa a l'empresa a la qual tinguin accés com a conseqüència de l'exercici de les seves funcions.

5. En les empreses de fins a deu treballadors, l'empresari pot assumir personalment les funcions assenyalades a l'apartat 1, sempre que exerceixi de manera habitual la seva activitat en el centre de treball i tingui la capacitat necessària, en funció dels riscos a què estiguin exposats els treballadors i la perillositat de les activitats, amb l'abast que determinin les disposicions a què es refereix l'article 6.1.e d'aquesta Llei. La mateixa possibilitat es reconeix a l'empresari que, complint aquests requisits, ocupi fins a 25 treballadors, sempre que l'empresa disposi d'un únic centre de treball.

6. L'empresari que no hagi concertat el servei de prevenció amb una entitat especialitzada aliena a l'empresa ha de sotmetre el seu sistema de prevenció al control d'una auditoria o avaluació externa, en els termes que es determinin per reglament.

7. Les persones o entitats especialitzades que pretenguin desenvolupar l'activitat d'auditoria del sistema de prevenció han de comptar amb una única autorització de l'autoritat laboral, que té validesa en tot el territori espanyol. El venciment del termini màxim del procediment d'autorització sense haver-se notificat cap resolució expressa a l'interessat permet entendre desestimada la sol·licitud per silenci administratiu, per garantir una adequada protecció dels treballadors.

Article 31

Serveis de prevenció

1. Si la designació d'un o diversos treballadors és insuficient per a la realització de les activitats de prevenció, en funció de les dimensions de l'empresa, dels riscos a què estan exposats els treballadors o de la perillositat de les activitats que s'hi duen a terme, amb l'abast que estableixin les disposicions a què es refereix la lletra e de l'apartat 1 de l'article 6 d'aquesta Llei, l'empresari ha de recórrer a un o diversos serveis de prevenció propis o aliens a l'empresa, que hi han de col·laborar quan sigui necessari.

Per a l'establiment d'aquests serveis en les administracions públiques, s'ha de tenir en compte la seva estructura organitzativa i l'existència, si s'escau, d'àmbits sectorials i descentralitzats.

2. S'entén com a servei de prevenció el conjunt de mitjans humans i materials necessaris per dur a terme les activitats preventives a fi de garantir la protecció adequada de la seguretat i la salut dels treballadors, assessorant i assistint per a això l'empresari, els treballadors i els seus representants i els òrgans de representació especialitzats. Per a l'exercici de les seves funcions, l'empresari ha de facilitar a l'esmentat servei l'accés a la informació i documentació a què es refereix l'apartat 3 de l'article anterior.

3. Els serveis de prevenció han d'estar en condicions de proporcionar a l'empresa l'assessorament i suport que requereixi en funció dels tipus de risc que hi ha i en relació amb:

a) El disseny, implantació i aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals que permeti la integració de la prevenció a l'empresa.

b) L'avaluació dels factors de risc que puguin afectar la seguretat i la salut dels treballadors en els termes que preveu l'article 16 d'aquesta Llei.

c) La planificació de l'activitat preventiva i la determinació de les prioritats en l'adopció de les mesures preventives i la vigilància de la seva eficàcia.

d) La informació i formació dels treballadors, en els termes previstos en els articles 18 i 19 d'aquesta Llei.

e) La prestació dels primers auxilis i plans d'emergència.

f) La vigilància de la salut dels treballadors en relació amb els riscos derivats del treball.

Si l'empresa no porta a terme les activitats preventives amb recursos propis, l'assumpció de les funcions respecte a les matèries descrites en aquest apartat només es pot fer per un servei de prevenció aliè. Això s'entén sense perjudici de qualsevol altra atribució legal o reglamentària de competència a altres entitats o organismes respecte a les matèries indicades.

4. El servei de prevenció té caràcter interdisciplinari, i els seus mitjans han de ser apropiats per complir les seves funcions. Per a això, la formació, especialitat, capacitació, dedicació i nombre de components d'aquests serveis, així com els seus recursos tècnics, han de ser suficients i adequats a les activitats preventives que s'han de dur a terme, en funció de les circumstàncies següents:

a) Dimensions de l'empresa.

b) Tipus de risc als qual poden estar exposats els treballadors.

c) Distribució de riscos a l'empresa.

5. Per poder actuar com a serveis de prevenció, les entitats especialitzades han de ser objecte d'una

acreditació per l'autoritat laboral, que ha de ser única i amb validesa en tot el territori espanyol, mitjançant la comprovació que reuneixen els requisits que s'estableixin per reglament i amb l'aprovació prèvia de l'autoritat sanitària quant als aspectes de caràcter sanitari.

Entre aquests requisits, les entitats especialitzades han de subscriure una pòlissa d'assegurança que cobreixi la seva responsabilitat en la quantia que es determini per reglament i sense que aquella constitueixi el límit de la responsabilitat del servei.

6. El venciment del termini màxim del procediment d'acreditació sense haver-se notificat resolució expressa a l'interessat permet entendre desestimada la sol·licitud per silenci administratiu, per garantir una adequada protecció dels treballadors.

Article 32

Prohibició de participació en activitats mercantils de prevenció

Les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social no poden exercir les funcions corresponents als serveis de prevenció aliens, ni participar amb càrrec al seu patrimoni històric en el capital social d'una societat mercantil en l'objecte de la qual hi figuri l'activitat de prevenció.

Article 32 bis

Presència dels recursos preventius

1. La presència al centre de treball dels recursos preventius, sigui quina sigui la modalitat d'organització dels esmentats recursos, és necessària en els casos següents:

- a) Quan els riscos es puguin veure agreujats o modificats en el desenvolupament del procés o l'activitat, per la concurrència d'operacions diverses que es duen a terme successivament o simultàniament i que facin necessari el control de l'aplicació correcta dels mètodes de treball.
- b) Quan es realitzin activitats o processos que per reglament siguin considerats com a perillosos o amb riscos especials.
- c) Quan la necessitat d'aquesta presència sigui requerida per la Inspecció de Treball i Seguretat Social, si les circumstàncies del cas així ho exigeixen a causa de les condicions de treball detectades.

2. Es consideren recursos preventius, als quals l'empresari pot assignar la presència, els següents:

- a) Un o diversos treballadors designats de l'empresa.
- b) Un o diversos membres del servei de prevenció propi de l'empresa.
- c) Un o diversos membres del o dels serveis de prevenció aliens concertats per l'empresa.

Quan la presència sigui realitzada per diferents recursos preventius aquests han de col·laborar entre si.

3. Els recursos preventius a què es refereix l'apartat anterior han de tenir la capacitat suficient, disposar dels mitjans necessaris i ser suficients en nombre per vigilar el compliment de les activitats preventives, i han de romandre en el centre de treball durant el temps en què es mantingui la situació que determini la seva presència.

4. No obstant el que assenyalen els apartats anteriors, l'empresari pot assignar la presència de manera expressa a un o diversos treballadors de l'empresa que, sense formar part del servei de prevenció propi ni ser treballadors designats, tinguin els coneixements, la qualificació i l'experiència necessaris en les activitats o processos a què es refereix l'apartat 1 i tinguin la formació preventiva corresponent, com a mínim, a les funcions del nivell bàsic.

En aquest cas, els treballadors han de mantenir la col·laboració necessària amb els recursos preventius de l'empresari.

Capítol V

Consulta i participació dels treballadors

Article 33

Consulta dels treballadors

1. L'empresari ha de consultar als treballadors, amb la deguda antelació, l'adopció de les decisions relatives a:

a) La planificació i l'organització del treball a l'empresa i la introducció de noves tecnologies, en tot el que està relacionat amb les conseqüències que aquestes puguin tenir per a la seguretat i la salut dels treballadors, derivades de l'elecció dels equips, la determinació i l'adequació de les condicions de treball i l'impacte dels factors ambientals en el treball.

b) L'organització i el desenvolupament de les activitats de protecció de la salut i prevenció dels riscos professionals en l'empresa, inclosa la designació dels treballadors encarregats d'aquestes activitats o el recurs a un servei de prevenció extern.

c) La designació dels treballadors encarregats de les mesures d'emergència.

d) Els procediments d'informació i documentació a què es refereixen els articles 18, apartat 1, i 23, apartat 1, d'aquesta Llei.

e) El projecte i l'organització de la formació en matèria preventiva.

f) Qualsevol altra acció que pugui tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut dels treballadors.

2. En les empreses que tinguin representants dels treballadors, les consultes a què es refereix l'apartat anterior s'han de portar a terme amb els representants esmentats.

Capítol 34

Drets de participació i representació

1. Els treballadors tenen dret a participar a l'empresa en les qüestions relacionades amb la prevenció de riscos en el treball.

A les empreses o centres de treball que tinguin sis treballadors o més, la participació d'aquests s'ha de canalitzar a través dels representants i de la representació especialitzada que regula aquest capítol.

2. Als comitès d'empresa, als delegats de personal i als representants sindicals els correspon, en els termes que, respectivament, els reconeixen l'Estatut dels treballadors, la Llei d'òrgans de representació del personal al servei de les administracions públiques i la Llei orgànica de llibertat sindical, la defensa dels interessos dels treballadors en matèria de prevenció de riscos en el treball. Per a això, els representants del personal han d'exercir les competències que aquestes normes estableixen en matèria d'informació, consulta i negociació, vigilància i control i exercici d'accions davant les empreses i els òrgans i tribunals competents.

3. El dret de participació que regula aquest capítol s'ha d'exercir en l'àmbit de les administracions públiques amb les adaptacions que siguin procedents atenent la diversitat de les activitats que duen a terme i les diferents condicions en què aquestes es realitzen, la complexitat i dispersió de l'estructura organitzativa i les seves peculiaritats en matèria de representació col·lectiva, en els termes que preveu la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels empleats públics, i es poden establir àmbits sectorials i descentralitzats en funció del nombre d'efectius i centres.

Per portar a terme l'adaptació en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, el Govern ha de tenir en compte els criteris següents:

a) En cap cas l'adaptació pot afectar les competències, facultats i garanties que es reconeixen en aquesta Llei als delegats de prevenció i als comitès de seguretat i salut.

b) S'ha d'establir l'àmbit específic que sigui adequat en cada cas per a l'exercici de la funció de participació en matèria preventiva dins l'estructura organitzativa de l'Administració. Amb caràcter general, aquest àmbit és el dels òrgans de representació del personal al servei de les administracions públiques, per bé que se'n poden establir altres de diferents en funció de les característiques de l'activitat i la freqüència dels riscos a què puguin estar exposats els treballadors.

c) Quan en aquest àmbit hi hagi diferents òrgans de representació del personal, s'ha de garantir una actuació coordinada de tots aquests en matèria de prevenció i protecció de la seguretat i la salut en el treball, i s'ha de possibilitar que la participació es realitzi de manera conjunta entre uns i altres, en l'àmbit específic establert a aquest efecte.

d) Amb caràcter general, s'ha de constituir un únic comitè de seguretat i salut en l'àmbit dels òrgans de representació que preveu la Llei d'òrgans de representació del personal al servei de les administracions públiques, que ha d'estar integrat pels delegats de prevenció designats en aquest àmbit, tant per al personal amb relació de caràcter administratiu o estatutari, com per al personal laboral, i per representants de l'Administració en un nombre no superior al de delegats. No obstant això, es poden

constituir comitès de seguretat i salut en altres àmbits quan les raons de l'activitat i el tipus i la freqüència dels riscos ho aconsellin.

Article 35

Delegats de prevenció

1. Els delegats de prevenció són els representants dels treballadors amb funcions específiques en matèria de prevenció de riscos en el treball.

2. Els delegats de prevenció han de ser designats pels representants del personal i entre aquests, en l'àmbit dels òrgans de representació que preveuen les normes a què es refereix l'article anterior, d'acord amb l'escala següent:

De 50 a 100 treballadors: 2 delegats de prevenció.

De 101 a 500 treballadors: 3 delegats de prevenció.

De 501 a 1.000 treballadors: 4 delegats de prevenció.

De 1.001 a 2.000 treballadors: 5 delegats de prevenció.

De 2.001 a 3.000 treballadors: 6 delegats de prevenció.

De 3.001 a 4.000 treballadors: 7 delegats de prevenció.

De 4.001 d'ara endavant: 8 delegats de prevenció.

A les empreses de fins a trenta treballadors el delegat de prevenció és el delegat de personal. A les empreses de trenta-un a quaranta-nou treballadors hi ha d'haver un delegat de prevenció que ha de ser elegit pels delegats de personal i entre aquests.

3. Als efectes de determinar el nombre de delegats de prevenció, s'han de tenir en compte els criteris següents:

a) Els treballadors vinculats per contractes de durada determinada superior a un any es computen com a treballadors fixos de plantilla.

b) Els contractats pel termini de fins a un any es computen segons el nombre de dies treballats en el període d'un any anterior a la designació. Cada dos-cents dies treballats o fracció es computen com un treballador més.

4. No obstant el que disposa aquest article, en els convenis col·lectius es poden establir altres sistemes de designació dels delegats de prevenció, sempre que es garanteixi que la facultat de designació correspon als representants del personal o als mateixos treballadors.

Així mateix, en la negociació col·lectiva o mitjançant els acords a què es refereix l'article 83, apartat 3, de l'Estatut dels treballadors, es pot acordar que les competències reconegudes en aquesta Llei als delegats de prevenció les exerceixin òrgans específics creats en el mateix conveni o en els acords esmentats. Aquests òrgans poden assumir, en els termes i de conformitat amb les modalitats que s'acordin, competències generals respecte al conjunt dels centres de treball inclosos en l'àmbit d'aplicació del conveni o de l'acord, a fi de fomentar el compliment en aquests de la normativa sobre prevenció de riscos

laborals.

Igualment, en l'àmbit de les administracions públiques es poden establir, en els termes assenyalats a la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels empleats públics, altres sistemes de designació dels delegats de prevenció i acordar-se que les competències que aquesta Llei atribueix a aquests puguin ser exercides per òrgans específics.

Article 36

Competències i facultats dels delegats de prevenció

1. Són competències dels delegats de prevenció:

- a) Col·laborar amb la direcció de l'empresa en la millora de l'acció preventiva.
- b) Promoure i fomentar la cooperació dels treballadors en l'execució de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.
- c) Ser consultats per l'empresari, amb caràcter previ a la seva execució, sobre les decisions a què es refereix l'article 33 d'aquesta Llei.
- d) Exercir una tasca de vigilància i control sobre el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.

En les empreses que, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 38 d'aquesta Llei, no tinguin un comitè de seguretat i salut perquè assoleixen el nombre mínim de treballadors establert a aquest efecte, les competències atribuïdes a aquell en aquesta Llei han de ser exercides pels delegats de prevenció.

2. En l'exercici de les competències atribuïdes als delegats de prevenció, aquests estan facultats per:

- a) Acompanyar els tècnics en les avaluacions de caràcter preventiu del medi ambient de treball, així com, en els termes que preveu l'article 40 d'aquesta Llei, als inspectors de Treball i Seguretat Social en les visites i verificacions que realitzin en els centres de treball per comprovar el compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, i poden formular davant seu les observacions que considerin oportunes.
- b) Tenir accés, amb les limitacions que preveu l'apartat 4 de l'article 22 d'aquesta Llei, a la informació i documentació relativa a les condicions de treball que siguin necessàries per a l'exercici de les seves funcions i, en particular, a la que preveuen els articles 18 i 23 d'aquesta Llei. Quan la informació estigui subjecta a les limitacions assenyalades, només pot ser subministrada de manera que es garanteixi el respecte de la confidencialitat.
- c) Ser informats per l'empresari sobre els danys produïts en la salut dels treballadors una vegada que aquell n'hagi tingut coneixement, i aquests es poden presentar, encara que sigui fora de la jornada laboral, en el lloc dels fets per conèixer-ne les circumstàncies.
- d) Rebre de l'empresari les informacions obtingudes per aquest procedents de les persones o òrgans

encarregats de les activitats de protecció i prevenció a l'empresa, així com dels organismes competents per a la seguretat i la salut dels treballadors, sense perjudici del que disposa l'article 40 d'aquesta Llei en matèria de col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

e) Realitzar visites als llocs de treball per exercir una tasca de vigilància i control de l'estat de les condicions de treball, i amb aquesta finalitat poden accedir a qualsevol zona d'aquests i comunicar-se durant la jornada amb els treballadors, de manera que no s'alteri el desenvolupament normal del procés productiu.

f) Sol·licitar a l'empresari l'adopció de mesures de caràcter preventiu i per a la millora dels nivells de protecció de la seguretat i la salut dels treballadors, i amb aquesta finalitat poden efectuar propostes a l'empresari, i també al comitè de seguretat i salut per a la seva discussió en aquest.

g) Proposar a l'òrgan de representació dels treballadors l'adopció de l'acord de paralització d'activitats a què es refereix l'apartat 3 de l'article 21.

3. Els informes que han d'emetre els delegats de prevenció d'acord amb el que disposa la lletra c de l'apartat 1 d'aquest article s'han d'elaborar dins el termini de quinze dies, o en el temps imprescindible quan es tracti d'adoptar mesures dirigides a prevenir riscos imminents. Transcorregut el termini sense que s'hagi emès l'informe, l'empresari pot posar en pràctica la seva decisió.

4. La decisió negativa de l'empresari a l'adopció de les mesures proposades pel delegat de prevenció d'acord amb el que disposa la lletra f de l'apartat 2 d'aquest article ha de ser motivada.

Article 37

Garanties i secret professional dels delegats de prevenció

1. El que preveu l'article 68 de l'Estatut dels treballadors en matèria de garanties és aplicable als delegats de prevenció en la seva condició de representants dels treballadors.

El temps utilitzat pels delegats de prevenció per a l'exercici de les funcions que preveu aquesta Llei es considera d'exercici de funcions de representació a l'efecte de la utilització del crèdit d'hores mensuals retribuïdes que preveu la lletra e de l'article 68 de l'Estatut dels treballadors.

No obstant això, es considera en tot cas com a temps de treball efectiu, sense imputació a aquest crèdit horari, el corresponent a les reunions del comitè de seguretat i salut i a qualssevol altres convocades per l'empresari en matèria de prevenció de riscos, així com el destinat a les visites que preveuen les lletres a i c del número 2 de l'article anterior.

2. L'empresari ha de proporcionar als delegats de prevenció els mitjans i la formació en matèria preventiva que siguin necessaris per a l'exercici de les seves funcions.

La formació l'ha de facilitar l'empresari pels seus propis mitjans o mitjançant un concert amb organismes o entitats especialitzades en la matèria i s'ha d'adaptar a l'evolució dels riscos i a l'aparició d'altres de nous, i s'ha de repetir periòdicament si és necessari.

El temps dedicat a la formació es considera temps de treball a tots els efectes i el seu cost no pot recaure en cap cas sobre els delegats de prevenció.

3. Als delegats de prevenció els és aplicable el que disposa l'apartat 2 de l'article 65 de l'Estatut dels treballadors quant al secret professional degut respecte a les informacions a què tinguin accés com a conseqüència de la seva actuació en l'empresa.

4. El que disposa aquest article en matèria de garanties i secret professional dels delegats de prevenció s'entén referit, en el cas de les relacions de caràcter administratiu o estatutari del personal al servei de les administracions públiques, a la regulació que contenen els articles 10, paràgraf segon, i 11 de la Llei 9/1987, de 12 de juny, d'òrgans de representació, determinació de les condicions de treball i participació del personal al servei de les administracions públiques.

Article 38

Comitè de seguretat i salut

1. El comitè de seguretat i salut és l'òrgan paritari i col·legiat de participació destinat a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa en matèria de prevenció de riscos.

2. S'ha de constituir un comitè de seguretat i salut a totes les empreses o centres de treball que disposin de 50 treballadors o més.

El Comitè està format pels delegats de prevenció, d'una banda, i per l'empresari i/o els seus representants en un nombre igual al dels delegats de prevenció, de l'altra.

A les reunions del comitè de seguretat i salut, hi han de participar, amb veu però sense vot, els delegats sindicals i els responsables tècnics de la prevenció a l'empresa que no estiguin inclosos en la composició a què es refereix el paràgraf anterior. En les mateixes condicions poden participar treballadors de l'empresa que tinguin una especial qualificació o informació respecte a qüestions concretes que es debatin en aquest òrgan i tècnics en prevenció aliens a l'empresa, sempre que ho sol·liciti alguna de les representacions al comitè.

3. El comitè de seguretat i salut s'ha de reunir trimestralment i sempre que ho sol·liciti alguna de les representacions en el mateix Comitè. El Comitè ha d'adoptar les seves pròpies normes de funcionament.

Les empreses que tinguin diversos centres de treball dotats de comitè de seguretat i salut poden acordar amb els treballadors la creació d'un comitè intercentres, amb les funcions que l'acord li atribueixi.

Article 39

Competències i facultats del comitè de seguretat i salut

1. El comitè de seguretat i salut té les competències següents:

a) Participar en l'elaboració, posada en pràctica i avaluació dels plans i programes de prevenció de riscos

de l'empresa. A aquest efecte, al seu si s'han de debatre, abans de la seva posada en pràctica i pel que fa a la seva incidència en la prevenció de riscos, l'elecció de la modalitat organitzativa de l'empresa i, si s'escau, la gestió realitzada per les entitats especialitzades amb les quals l'empresa hagi concertat la realització d'activitats preventives; els projectes en matèria de planificació, organització del treball i introducció de noves tecnologies, organització i desenvolupament de les activitats de protecció i prevenció a què es refereix l'article 16 d'aquesta Llei i projecte i organització de la formació en matèria preventiva;

b) Promoure iniciatives sobre mètodes i procediments per a la prevenció efectiva dels riscos, proposant a l'empresa la millora de les condicions o la correcció de les deficiències existents.

2. En l'exercici de les seves competències, el comitè de seguretat i salut està facultat per:

a) Conèixer directament la situació relativa a la prevenció de riscos en el centre de treball, i realitzar a aquest efecte les visites que consideri oportunes.

b) Conèixer tots els documents i informes relatius a les condicions de treball que siguin necessaris per al compliment de les seves funcions, així com els procedents de l'activitat del servei de prevenció, si s'escau.

c) Conèixer i analitzar els danys produïts en la salut o en la integritat física dels treballadors, per tal de valorar-ne les causes i proposar les mesures preventives oportunes.

d) Conèixer la memòria i la programació anual de serveis de prevenció i emetre'n informe.

3. A fi de donar compliment al que disposa aquesta Llei respecte a la col·laboració entre empreses en els supòsits de desenvolupament simultani d'activitats en un mateix centre de treball, es pot acordar la realització de reunions conjuntes dels comitès de seguretat i salut o, si no, dels delegats de prevenció i empresaris de les empreses que manquin dels esmentats comitès, o altres mesures d'actuació coordinada.

Article 40

Col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social

1. Els treballadors i els seus representants poden recórrer a la Inspecció de Treball i Seguretat Social si consideren que les mesures adoptades i els mitjans utilitzats per l'empresari no són suficients per garantir la seguretat i la salut en el treball.

2. En les visites als centres de treball per a la comprovació del compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, l'inspector de Treball i Seguretat Social ha de comunicar la seva presència a l'empresari o al seu representant o a la persona inspeccionada, al comitè de seguretat i salut, al delegat de prevenció o, en absència seva, als representants legals dels treballadors, a fi que el puguin acompanyar durant el desenvolupament de la visita i formular-li les observacions que estimin oportunes, llevat que consideri que les comunicacions poden perjudicar l'èxit de les seves funcions.

3. La Inspecció de Treball i Seguretat Social ha d'informar els delegats de prevenció sobre els resultats de les visites a què fa referència l'apartat anterior i sobre les mesures adoptades com a conseqüència d'aquestes, així com l'empresari mitjançant una diligència en el llibre de visites de la Inspecció de Treball i

Seguretat Social que hi ha d'haver a cada centre de treball.

4. Les organitzacions sindicals i empresarials més representatives han de ser consultades amb caràcter previ en l'elaboració dels plans d'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social en matèria de prevenció de riscos en el treball, en especial dels programes específics per a empreses de menys de sis treballadors, i informades del resultat dels plans esmentats.

Capítol VI

Obligacions dels fabricants, importadors i subministradors

Article 41

Obligacions dels fabricants, importadors i subministradors

1. Els fabricants, importadors i subministradors de maquinària, equips, productes i estris de treball estan obligats a assegurar que aquests no constitueixen una font de perill per al treballador, sempre que siguin instal·lats i utilitzats en les condicions, forma i per als fins recomanats per ells.

Els fabricants, importadors i subministradors de productes i substàncies químiques d'utilització en el treball estan obligats a envasar i etiquetar-los de manera que se'n permeti la conservació i manipulació en condicions de seguretat i se n'identifiquin clarament el contingut i els riscos per a la seguretat o la salut dels treballadors que comportin el seu emmagatzematge o la seva utilització.

Els subjectes esmentats en els dos paràgrafs anteriors han de subministrar la informació que indiqui la forma d'utilització correcta pels treballadors, les mesures preventives addicionals que s'han de prendre i els riscos laborals que comportin tant el seu ús normal, com la seva manipulació o l'ús inadequat.

Els fabricants, importadors i subministradors d'elements per a la protecció dels treballadors estan obligats a assegurar-ne l'efectivitat, sempre que siguin instal·lats i usats en les condicions i de la forma que ells recomanen. A aquest efecte, han de subministrar la informació que indiqui el tipus de risc al qual van dirigits, el nivell de protecció davant d'aquest i la forma correcta del seu ús i manteniment.

Els fabricants, importadors i subministradors han de proporcionar als empresaris, i aquests recollir d'aquells, la informació necessària perquè la utilització i manipulació de la maquinària, equips, productes, primeres matèries i estris de treball es produeixi sense riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, així com perquè els empresaris puguin complir les obligacions d'informació respecte als treballadors.

2. L'empresari ha de garantir que les informacions a què es refereix l'apartat anterior siguin facilitades als treballadors en termes que siguin comprensibles per a aquests.

Capítol VII

Responsabilitats i sancions

Article 42

Responsabilitats i la seva compatibilitat

1. L'incompliment pels empresaris de les obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals dóna lloc a

responsabilitats administratives, i també, si s'escau, a responsabilitats penals i a les civils pels danys i perjudicis que poden derivar de l'incompliment.

2. [Derogat]

3. Les responsabilitats administratives que derivin del procediment sancionador són compatibles amb les indemnitzacions pels danys i perjudicis causats i de recàrrec de prestacions econòmiques del sistema de la Seguretat Social que pugui fixar l'òrgan competent de conformitat amb el que preveu la normativa reguladora d'aquest sistema.

4. [Derogat]

5. [Derogat]

Article 43

Requeriments de la Inspecció de Treball i Seguretat Social

1. Quan l'Inspector de Treball i Seguretat Social comprovi l'existència d'una infracció a la normativa sobre prevenció de riscos laborals, ha de requerir l'empresari per a l'esmena de les deficiències observades, llevat que per la gravetat i imminència dels riscos sigui procedent acordar la paralització que preveu l'article 44. Tot això sense perjudici de la proposta de sanció corresponent, si s'escau.

2. El requeriment formulat per l'inspector de Treball i Seguretat Social s'ha de fer saber per un escrit a l'empresari presumptament responsable en què s'assenyalin les anomalies o deficiències apreciades amb indicació del termini per a la seva esmena. Aquest requeriment també s'ha de posar en coneixement dels delegats de prevenció.

Si s'incompleix el requeriment formulat, i persisteixen els fets infractors, l'inspector de Treball i Seguretat Social, si no ho ha efectuat inicialment, ha d'estendre la corresponent acta d'infracció per aquests fets.

3. Els requeriments efectuats pels funcionaris públics a què es refereix l'article 9.2 d'aquesta Llei, en exercici de les seves funcions de suport i col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social, s'han de practicar amb els requisits i els efectes establerts a l'apartat anterior, i es poden reflectir en el Llibre de Visites de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en la forma que es determini per reglament.

Article 44

Paralització de treballs

1. Quan l'inspector de Treball i Seguretat Social comprovi que la inobservança de la normativa sobre prevenció de riscos laborals implica, al seu judici, un risc greu i imminent per a la seguretat i la salut dels treballadors pot ordenar la paralització immediata dels treballs o tasques. Aquesta mesura s'ha de comunicar a l'empresa responsable, que l'ha de posar en coneixement immediat dels treballadors afectats, del comitè de seguretat i salut, del delegat de prevenció o, en absència seva, dels representants del personal. L'empresa responsable ha de donar compte a l'inspector de Treball i Seguretat Social del compliment d'aquesta notificació.

L'inspector de Treball i Seguretat Social ha de traslladar la seva decisió de manera immediata a l'autoritat laboral. L'empresa, sense perjudici del compliment immediat d'aquesta decisió, la pot impugnar davant l'autoritat laboral en el termini de tres dies hàbils, i ha de resoldre la impugnació en el termini màxim de vint-i-quatre hores. La resolució és executiva, sense perjudici dels recursos que siguin procedents.

La paralització dels treballs l'ha d'aixecar la Inspecció de Treball i Seguretat Social que l'hagi decretat, o l'empresari tan aviat com se solucionin les causes que l'hagin motivat; en aquest últim cas, ho ha de comunicar immediatament a la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

2. Els supòsits de paralització regulats en aquest article, així com els que estableix la normativa reguladora de les activitats que preveu l'apartat 2 de l'article 7 d'aquesta Llei, s'entenen, en tot cas, sense perjudici del pagament del salari o de les indemnitzacions que siguin procedents i de les mesures que es puguin arbitrar per a la seva garantia.

Article 45

Infraccions administratives

1. [Paràgrafs derogats]

No obstant això, en l'àmbit de les relacions del personal civil al servei de les administracions públiques, les infraccions són objecte de responsabilitats a través de la imposició, per resolució de l'autoritat competent, de la realització de les mesures correctores dels incompliments corresponents, de conformitat amb el procediment que s'estableixi a aquest efecte.

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, correspon al Govern la regulació d'aquest procediment, que s'ha d'ajustar als principis següents:

a) El procediment l'ha d'iniciar l'òrgan competent de la Inspecció de Treball i Seguretat Social per ordre superior, o bé per iniciativa pròpia o a petició dels representants del personal.

b) Després de la seva actuació, la Inspecció ha d'efectuar un requeriment sobre les mesures que s'han d'adoptar i el termini d'execució d'aquestes, el qual s'ha de traslladar a la unitat administrativa inspeccionada als efectes de formular-hi al·legacions.

c) En cas de discrepància entre els ministres competents com a conseqüència de l'aplicació d'aquest procediment, s'han d'eleva les actuacions al Consell de Ministres per a la seva decisió final.

2. [Derogat]

Article 46

Infraccions lleus

[Derogat]

Article 47

Infraccions greus

[Derogat]

Article 48

Infraccions molt greus

[Derogat]

Article 49

Sancions

[Derogat]

Article 50

Reincidència

[Derogat]

Article 51

Prescripció de les infraccions

[Derogat]

Article 52

Competències sancionadores

[Derogat]

Article 53

Suspensió o tancament del centre de treball

El Govern o, si s'escau, els òrgans de govern de les comunitats autònomes amb competències en la matèria, quan es donin circumstàncies d'excepcional gravetat en les infraccions en matèria de seguretat i salut en el treball, poden acordar la suspensió de les activitats laborals per un temps determinat o, en cas extrem, el tancament del centre de treball corresponent, sense perjudici, en tot cas, del pagament del salari o de les indemnitzacions que siguin procedents i de les mesures que es puguin arbitrar per a la seva garantia.

Article 54

Limitacions a la facultat de contractar amb l'Administració

Les limitacions a la facultat de contractar amb l'Administració per la comissió de delictes o per infraccions administratives molt greus en matèria de seguretat i salut en el treball, es regeixen pel que estableix la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques.

Disposició addicional primera

Definicions a l'efecte de Seguretat Social

Sense perjudici de la utilització de les definicions que conté en aquesta Llei en l'àmbit de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, tant la definició dels conceptes d'accident de treball, malaltia professional, accident no laboral i malaltia comuna, com el règim jurídic que estableix per a aquestes contingències la normativa de Seguretat Social, continuen sent aplicables en els termes i amb els efectes previstos en aquest àmbit normatiu.

Disposició addicional segona

Reordenació orgànica

Queda extingida l'Organització dels Serveis Mèdics d'Empresa, i les seves funcions passa a exercir-les l'Administració sanitària competent en els termes d'aquesta Llei.

Els recursos i funcions que actualment tenen atribuïts l'Institut Nacional de Medicina i Seguretat del Treball i l'Escola Nacional de Medicina del Treball s'adscriuen a les unitats, organismes o entitats del Ministeri de Sanitat i Consum, i aquest les ha d'exercir, de conformitat amb la seva organització i distribució interna de competències.

L'Institut Nacional de Silicosis manté la condició de centre de referència nacional de prevenció tecnosanitària de les malalties professionals que afecten el sistema cardiorespiratori.

Disposició addicional tercera

Caràcter bàsic

1. Aquesta Llei, així com les normes reglamentàries que dicti el Govern en virtut del que estableix l'article 6, constitueixen legislació laboral, dictada a l'empara de l'article 149.1.7a de la Constitució.

2. Respecte al personal civil amb relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques, aquesta Llei és aplicable en els termes següents:

a) Els articles que a continuació es relacionen constitueixen normes bàsiques en el sentit que preveu l'article 149.1.18a de la Constitució:

2.3, apartats 1 i 2, excepte el paràgraf segon

4.5, apartat 1

12.14, apartats 1, 2, excepte la remissió al capítol IV, 3, 4 i 5

15

16

17

18, apartats 1 i 2, excepte remissió al capítol V

19, apartats 1 i 2, excepte referència a la impartició per mitjans propis o concertats

20

21

22

23

24, apartats 1, 2 i 3

25

26

28, apartats 1, paràgrafs primer i segon, 2, 3 i 4, excepte en el que fa referència a les empreses de treball temporal

29

30, apartats 1, 2, excepte la remissió a l'article 6.1.a, 3 i 4, excepte la remissió al text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors

31, apartats 1, excepte remissió a l'article 6.1.a, 2, 3 i 4

33

34, apartats 1, paràgraf primer, 2 i 3, excepte paràgraf segon

35, apartats 1, 2, paràgraf primer, 4, paràgraf tercer

36, excepte les referències al comitè de seguretat i salut

37, apartats 2 i 4

42, apartat 1

45, apartat 1, paràgraf tercer

Disposició addicional quarta. Designació de delegats de prevenció en supòsits especials

Disposició transitòria, apartat 3r

Tenen aquest mateix caràcter bàsic, en el que correspongui, les normes reglamentàries que dicti el Govern en virtut del que estableix l'article 6 d'aquesta Llei.

b) En l'àmbit de les comunitats autònomes i les entitats locals, les funcions que la Llei atribueix a les autoritats laborals i a la Inspecció de Treball i Seguretat Social poden ser atribuïdes a òrgans diferents.

c) Els altres preceptes són d'aplicació general en defecte de normativa específica dictada per les administracions públiques, llevat del que els sigui inaplicable per la seva naturalesa jurídicolaboral pròpia.

3. L'article 54 constitueix legislació bàsica de contractes administratius, dictada a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució.

Disposició addicional quarta

Designació de delegats de prevenció en supòsits especials

En els centres de treball que no tenen representants dels treballadors perquè no hi ha treballadors amb l'antiguitat suficient per ser electors o elegibles a les eleccions per a representants del personal, els treballadors poden elegir per majoria un treballador que exerceixi les competències del delegat de prevenció, el qual té les facultats, garanties i obligacions de secret professional dels delegats. L'actuació d'aquests ha de cessar en el moment en què es reuneixin els requisits d'antiguitat necessaris per poder fer l'elecció de representants del personal, i s'ha de prorrogar pel temps indispensable per a la celebració efectiva de l'elecció.

Disposició addicional cinquena

Fundació

1. Adscrita a la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball hi ha d'haver una fundació la finalitat de la qual ha de ser promoure la millora de les condicions de seguretat i salut en el treball, especialment a les petites empreses, a través d'accions d'informació, assistència tècnica, formació i promoció del compliment de la normativa de prevenció de riscos.

Per al compliment dels seus fins s'ha de dotar la fundació d'un patrimoni amb càrrec al Fons de prevenció i rehabilitació procedent de l'excés d'excedents de la gestió realitzada per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social. La quantia total del patrimoni no ha d'excedir el 20 per 100 del Fons, determinada en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Els estatuts de la fundació, els aprova la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, amb el vot favorable de dos terços dels seus membres.

Als efectes d'aconseguir el compliment dels seus fins, s'ha d'articular la col·laboració amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social. La planificació, el desenvolupament i el finançament d'accions en els diferents àmbits territorials ha de tenir en compte la població ocupada, les dimensions de les empreses i els índexs de sinistralitat laboral. Els pressupostos que la fundació assigni als àmbits territorials autonòmics que tinguin assumides competències d'execució de la legislació laboral en matèria de Seguretat i Higiene en el Treball, han de ser atribuïts per a la seva gestió als òrgans tripartits i de participació institucional que hi hagi en aquests àmbits i tinguin naturalesa similar a la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball.

En els sectors d'activitat en què hi hagi fundacions d'àmbit sectorial, constituïdes per empresaris i treballadors, que tinguin entre els seus fins la promoció d'activitats destinades a la millora de les condicions de seguretat i salut en el treball, el desenvolupament dels objectius i fins de la fundació s'ha de portar a terme, en tot cas, en coordinació amb aquelles.

2. Amb la finalitat de garantir la regularitat en el compliment dels fins de la Fundació, s'hi poden fer aportacions patrimonials, amb càrrec al Fons de prevenció i rehabilitació esmentat en l'apartat anterior, amb la periodicitat i en la quantia que es determinin per reglament.

Disposició addicional sisena

Constitució de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball

El Govern, en el termini de tres mesos a partir de la vigència d'aquesta Llei, ha de regular la composició de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball. La Comissió s'ha de constituir en el termini dels trenta dies següents.

Disposició addicional setena

Compliment de la normativa de transport de mercaderies perilloses

El que disposa aquesta Llei s'entén sense perjudici del compliment de les obligacions derivades de la regulació en matèria de transport de mercaderies perilloses.

Disposició addicional vuitena

Plans d'organització d'activitats preventives

Cada departament ministerial, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i prèvia consulta amb les organitzacions sindicals més representatives, ha d'elevat al Consell de Ministres una proposta d'acord en la qual s'estableixi un pla d'organització de les activitats preventives en el departament corresponent i en els centres, organismes i establiments de tot tipus que en depenguin.

A la proposta s'hi ha d'adjuntar necessàriament una memòria explicativa del cost econòmic de l'organització proposada, així com el calendari d'execució del pla, amb les previsions pressupostàries adequades.

Disposició addicional novena

Establiments militars

1. El Govern, en el termini de sis mesos, prèvia consulta amb les organitzacions sindicals més representatives i a proposta dels ministres de Defensa i de Treball i Seguretat Social, ha d'adaptar les normes dels capítols III i V d'aquesta Llei a les exigències de la defensa nacional, a les peculiaritats orgàniques i al règim vigent de representació del personal en els establiments militars.

2. Continuen vigents les disposicions sobre organització i competència de l'autoritat laboral i inspecció de treball en l'àmbit de l'Administració Militar que conté el Reial decret 2205/1980, de 13 de juny, dictat en desplegament de la disposició final setena de l'Estatut dels treballadors.

Disposició addicional novena bis

Personal militar

El que preveuen els capítols III, V i VII d'aquesta Llei s'aplica d'acord amb la normativa específica militar.

Disposició addicional desena

Societats cooperatives

El procediment per a la designació dels delegats de prevenció que regula l'article 35 d'aquesta Llei en les societats cooperatives que no tinguin assalariats ha d'estar previst en els seus estatuts o ser objecte d'acord en assemblea general.

Quan, a més dels socis que presten el seu treball personal, hi hagi assalariats, s'han de computar els dos col·lectius als efectes del que disposa el número 2 de l'article 35. En aquest cas, la designació dels delegats de prevenció, l'han de fer conjuntament els socis que hi treballin i els treballadors assalariats o, si s'escau, els seus representants.

Disposició addicional onzena

Modificació de l'Estatut dels treballadors en matèria de permisos retribuïts

S'afegeix una lletra *f* a l'apartat 3 de l'article 37 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors

aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, del tenor següent:

«f) Pel temps indispensable per a la realització d'exàmens prenatals i tècniques de preparació al part que s'hagin de realitzar dins la jornada laboral.»

Disposició addicional dotzena

Participació institucional en les comunitats autònomes

En les comunitats autònomes, la participació institucional, quant a la seva estructura i organització, s'ha de portar a terme d'acord amb les competències que aquestes tinguin en matèria de seguretat i salut laboral.

Disposició addicional tretzena

Fons de prevenció i rehabilitació

Els recursos del Fons de prevenció i rehabilitació procedents de l'excés d'excedents de la gestió realitzada per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social a què es refereix l'article 73 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social s'han de destinar en la quantia que es determini per reglament, a les activitats que puguin desenvolupar com a serveis de prevenció les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, d'acord amb el que preveu l'article 32 d'aquesta Llei.

Disposició addicional catorzena

Presència de recursos preventius a les obres de construcció

1. El que disposa l'article 32 bis de la Llei de prevenció de riscos laborals és aplicable a les obres de construcció regulades pel Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut a les obres de construcció, amb les especialitats següents:

a) La presència preceptiva de recursos preventius s'ha d'aplicar a cada contractista.

b) En el cas que preveu l'apartat 1, paràgraf a, de l'article 32 bis, la presència dels recursos preventius de cada contractista és necessària quan, durant l'obra, es duguin a terme treballs amb riscos especials, tal com defineix el Reial decret esmentat.

c) La presència preceptiva de recursos preventius té com a objecte vigilar el compliment de les mesures incloses en el pla de seguretat i salut en el treball, i comprovar-ne l'eficàcia.

2. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudici de les obligacions del coordinador en matèria de seguretat i salut durant l'execució de l'obra.

Disposició addicional quinzena

Habilitació de funcionaris públics

Per poder exercir les funcions que estableix l'apartat 2 de l'article 9 d'aquesta Llei, els funcionaris públics de les comunitats autònomes han de tenir una habilitació específica expedida per la seva comunitat

autònoma, en els termes que es determinin per reglament.

En tot cas, aquests funcionaris han de pertànyer als grups de titulació A o B i acreditar formació específica en matèria de prevenció de riscos laborals.

Disposició addicional setzena

Acreditació de la formació

Les entitats públiques o privades que pretenguin desenvolupar activitats formatives en matèria de prevenció de riscos laborals de les previstes a la disposició transitòria tercera del Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, han d'acreditar la seva capacitat mitjançant una declaració responsable davant l'autoritat laboral competent sobre el compliment dels requisits que es determinin per reglament.

Disposició addicional dissetena

Assessorament tècnic a les empreses de fins a vint-i-cinc treballadors

En compliment de l'apartat 5 de l'article 5 i dels articles 7 i 8 d'aquesta Llei, el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball, en col·laboració amb les comunitats autònomes i els agents socials, han de prestar un assessorament tècnic específic en matèria de seguretat i salut en el treball a les empreses de fins a vint-i-cinc treballadors.

Aquesta actuació consisteix en el disseny i la posada en marxa d'un sistema adreçat a facilitar a l'empresari l'assessorament necessari per a l'organització de les seves activitats preventives, impulsant el compliment efectiu de les obligacions preventives de manera simplificada.

Disposició transitòria primera

Aplicació de disposicions més favorables

1. El que disposen els articles 36 i 37 d'aquesta Llei en matèria de competències, facultats i garanties dels delegats de prevenció s'entén sense perjudici del respecte a les disposicions més favorables per a l'exercici dels drets d'informació, consulta i participació dels treballadors en la prevenció de riscos laborals previstes en els convenis col·lectius vigents en la data de la seva entrada en vigor.

2. Els òrgans específics de representació dels treballadors en matèria de prevenció de riscos laborals que, si s'escau, hagin estat previstos en els convenis col·lectius a què es refereix l'apartat anterior i que estiguin dotats d'un règim de competències, facultats i garanties que respecti el contingut mínim establert en els articles 36 i 37 d'aquesta Llei, poden continuar en l'exercici de les seves funcions, en substitució dels delegats de prevenció, llevat que l'òrgan de representació legal dels treballadors decideixi la designació d'aquests delegats de conformitat amb el procediment de l'article 35.

3. El que disposen els apartats anteriors també és aplicable als acords conclusos en l'àmbit de la funció pública a l'empara del que disposa la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en la determinació de les condicions de treball dels empleats públics.

Disposició transitòria segona

Mentre s'aprova el Reglament regulador dels serveis de prevenció de riscos laborals, s'entén que les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social compleixen el requisit que preveu l'article 31.5 d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria única

Abast de la derogació

Queden derogades totes les disposicions que s'oposin a aquesta Llei i específicament:

a) Els articles 9, 10, 11, 36, apartat 2, 39 i 40, paràgraf segon, de la Llei 8/1988, de 7 d'abril, sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

b) El Decret de 26 de juliol de 1957, pel qual es fixen els treballs prohibits a dones i menors, en els aspectes de la seva normativa relatiu al treball de les dones, i es mantenen en vigor les relatives al treball dels menors fins que el Govern desplegui les previsions que conté l'apartat 2 de l'article 27.

c) El Decret d'11 de març de 1971, sobre constitució, composició i funcions dels comitès de seguretat i higiene en el treball.

d) Els títols I i III de l'Ordenança general de seguretat i higiene en el treball, aprovats per l'Ordre de 9 de març de 1971.

En tot el que no s'oposi al que preveu aquesta Llei, i fins que es dictin els reglaments a què fa referència l'article 6, continua sent aplicable la regulació de les matèries compreses a l'article esmentat que contenen el títol II de l'Ordenança general de seguretat i higiene en el treball o altres normes que contenen previsions específiques sobre aquestes matèries, així com l'Ordre del Ministeri de Treball de 16 de desembre de 1987, que estableix els models per a la notificació dels accidents de treball. Igualment, continuen vigents les disposicions reguladores dels serveis mèdics d'empresa fins que es despleguin per reglament les previsions d'aquesta Llei sobre serveis de prevenció. El personal que pertanyi a aquests serveis en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei s'ha d'integrar en els serveis de prevenció de les empreses corresponents, quan aquests es constitueixin, sense perjudici que continuïn efectuant les funcions que tinguin atribuïdes diferents de les pròpies del servei de prevenció.

Aquesta Llei no afecta la vigència de les disposicions especials sobre prevenció de riscos professionals en les explotacions mineres, que contenen el capítol IV del Reial decret 3255/1983, de 21 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut del miner, i les seves normes de desplegament, així com les del Reial decret 2857/1978, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament general per al règim de la mineria, i el Reial decret 863/1985, de 2 d'abril, pel qual s'aproven el Reglament general de normes bàsiques de seguretat minera, i les seves disposicions complementàries.

Disposició final primera

Actualització de sancions

La quantia de les sancions a què es refereix l'apartat 4 de l'article 49 pot ser actualitzada pel Govern a

proposta del ministre de Treball i Seguretat Social, i s'hi ha d'adaptar l'atribució de competències que preveu l'apartat 1 de l'article 52, d'aquesta Llei.

Disposició final segona

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor tres mesos després de la publicació en el *Butlletí Oficial de l'Estat*.

Afectacions passives (40)

Article 32 modificat per la disposició final 1a de la Llei 35/2014, de 26 de desembre, per la qual es modifica el text refós de la Llei general de la Seguretat Social en relació amb el règim jurídic de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.

Article 30 apartat 5 modificat per l'article 39.1 de la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització.

Disposició addicional dissetena afegida per l'article 39.2 de la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització.

Article 32 modificat per la disposició final 6a de la Llei 32/2010, de 5 d'agost, per la qual s'estableix un sistema específic de protecció per cessament d'activitat dels treballadors autònoms.

Article 5 apartat 5 afegit per l'article 8.1 de la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.

Article 16 apartat 2 bis afegit per l'article 8.2 de la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.

Article 30 apartat 5 modificat per l'article 8.3 de la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.

Article 31 apartat 6 afegit per l'article 8.7 de la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.

Article 39 apartat 1.a modificat per l'article 8.8 de la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.

Disposició addicional setzena afegida per l'article 8.9 de la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.

Article 5 apartat 4 afegit per la disposició addicional 12a.1 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Article 26 apartat 2, paràgraf 1r, i apartat 4 modificats per la disposició addicional 12a.2 de la Llei orgànica

3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Article 3 apartats 1 i 2 modificats per la disposició final 2a.1 de la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees.

Disposició addicional novena bis afegida per la disposició final 2a.2 de la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees.

Disposició addicional cinquena apartat 2 afegit per la disposició addicional 47a de la Llei 30/2005, de 29 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2006.

Article 9 apartat 2 modificat per l'article 1.1 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 14 apartat 2 modificat per l'article 2.1 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 16 títol i apartats 1 i 2 modificats per l'article 2.2 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 23 apartat 1, lletres a, b i c modificades per l'article 2.3 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 24 apartat 6 afegit per l'article 3 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 31 apartat 3, lletres a i c modificades per l'article 4.1 i 2 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 32 bis afegit per l'article 4.3 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 39 apartat 1, lletra a modificada per l'article 5 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 43 apartat 3 afegit per l'article 6 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Disposició addicional catorzena afegida per l'article 7 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Disposició addicional quinzena afegida per l'article 8 de la Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.

Article 42 apartats 2, 4 i 5 derogats per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

Article 45 apartat 1, paràgrafs 1r i 2n, i apartat 2 derogats per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social (de conformitat amb la correcció d'errades publicada al suplement del BOE núm. 10, de 18 d'octubre de 2000).

Article 46 derogat per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost,

pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

Article 47 derogat per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.
per la disposició derogatòria única.2.c

Article 48 derogat per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

Article 49 derogat per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

Article 50 derogat per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

Article 51 derogat per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

Article 52 derogat per la disposició derogatòria única.2.c del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.

Article 26 modificat per l'article 10 de la Llei 39/1999, de 5 de novembre, per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.

Article 45 apartat 1, paràgraf 1r modificat per l'article 36.1 de la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Article 47 apartats 6, 13 i 14 modificats per l'article 36.2 i 3 de la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Article 48 apartats 9, 10, 11 i 12 afegits per l'article 36.4 de la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Article 49 apartat 6 afegit per l'article 36.5 de la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Consideracions legals

Els textos consolidats (o versions actualitzades) de les normes que ofereix el Portal Jurídic de Catalunya no tenen caràcter oficial.

Enllaç a aquesta versió

<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=555985&language=ca&validity=1425759&traceability=02>